

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

VII. ročník ● 12/2014

VIANOČNÝ STRACH

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudenia, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie!

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

Pri šálke... 5
S manželmi Feríkovcami

PIESEŇ,
KTORÁ PREBÚDZA 8
Pavol Trúsik

Téma: 10
VIANOČNÝ STRACH
A ODHALENÉ
TAJOMSTVO
Š. Markuš, T. Máhrik

VIANOČNÉ PIESNE 18

STARÝ ČLOVEK 20
MÁ VEDIET,
ŽE HO POTREBUJEME
Emília Mihočová

Úvahy z trolejbusu 24
Tomáš Komrská

Na margo dní 26
A VŠETKÉMU
SA PRIBLIŽIL KONIEC
Štefan Markuš

Dialóg mladých 27
MLADÍ V ŽILINE

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, Variabilný symbol: 1014

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk

Jazyková úprava: Rastislav Števko Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43 Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor,
č. tel.: 0903 474 142, e-mail: svatava@internet.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. Vyšlo: 12. 12. 2014 Tlač: Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: STANISLAV LAJDA: Spoveď človeka

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

VIANOCE – VRCHOL DEJÍN

Nedávno sa v USA pred kamery posadili tri renomované a rešpektované osobnosti z prostredia evanjelických cirkví, známe po celom svete – Don Carson, Tim Keller a John Piper. Prvý je profesorom filozofie a teológie na prestížnej univerzite. Druhý je teológ, apologét, autor bestselleru v *The New York Times* – *The Reason for God: Belief in an Age of Skepticism* (Martinus: Proč Bůh?) a kazateľ veľkého presbyteriánskeho rastúceho zboru v New Yorku. Tretí je baptistický kazateľ v Minneapolis, autor mnohých kníh, doktorát z Novej zmluvy získal v Mníchove.

Ak by sme čakali, že budú diskutovať o výsledkoch svojho výskumu či o plánoch na svoje pripravované knižné publikácie, zmýlili by sme sa. Ani situácia na Ukrajine či vojnový konflikt v Sýrii nebol dôvodom ich stretnutia. Neriešili ani úpadok západnej kultúry, ani etické otázky, súvisiace so vzostupom čínskej ekonomiky. Nezamerali sa ani na problém krízy inštitúcie manželstva, ani na súčasné otázky v bioetike, na problematiku registrovaného partnerstva... Svoj spoločný čas zamerali na otázku, ktorá svojím spôsobom obsahuje – ale najmä presahuje – všetky ostatné: *Are Christians on the wrong side of history?* (Sú kresťania na zlej strane histórie?)

Prečo taká téma?

Preto, že za posledné dekády sa vo svete udiali významné udalosti, ktoré znepokojujú nielen intelektuálov, politikov a ľudí pracujúcich v biznise či občianskych aktivistov, ale všetkých slušných ľudí, ktorí sa zaujímajú o dianie okolo seba. V našom kontexte postkomunistických krajín majú totiž dejiny trpkastú príchut'. Po 25-tich rokoch je nám jasné, že západ nedobehneme. Dnes už ani nevieme, čo chceme dobehnúť, kam chceme utekať a či sa vôbec niekam dá. Niektorí skôr „odbehnú“ a už sa nevrátia do kraja toho ľúbeho, medzi Tatrami a Dunajom.

Preto, že ľudia sa pýtajú, čo sa to deje. Kde sa podiel ľudský rozum? Čo sa to stalo s našimi túžbami, plánmi a predstavami o tom, ako bude vyzeráť svet po roku 2000? A tiež, prečo sa to deje a čo bude nasledovať ďalej. Čo bude s nami a našimi deťmi? Bude ešte vojna? Prevláda skepsa a pesimizmus, nechut' usilovať o niečo pozitívne. Nad nami sa vznáša ťažký mrak sklamania a nedôvery voči všetkému.

Preto, že človek nechce byť na zlej strane histórie. Nechce investovať tam, kde po rokoch stratí. Nechce veriť utópiám a snom, ktoré sa po pár desaťročiach (alebo aj kratšie) rozplynú ako para a ostane len vybrakovaný štát, rozbité manželstvo či zdemolované rodinné vzťahy. Nechce sa dožiť toho, že bude pred deťmi skrývať svoju minulosť a báť sa, že raz budú odkryté temné stránky vlastného príbehu.

Preto, že kresťania všetkých dôb, epoch, spoločensko-ekonomických formácií, kultúr či národov tvrdia to isté – Vianoce sú vrcholným bodom ľudských dejín. Aj preto sa dejiny delia na dve časti: BC (Before Christ, t. j. pred narodením Krista) a AC (After Christ, t. j. po narodení Krista), resp. pred naším letopočtom a po ňom. Na Vianoce sa Slovo stalo telom – neviditeľný Boh sa stal viditeľným človekom. Vec neslýchaná! A predsa plánovaná, zdôvodnená a premyslená – a najmä – skutočná. Ako celé dejiny.

Nemýlia sa kresťania? Traja významní myslitelia dnešnej doby venovali rozhovoru takmer 7 minút. V epicentre ich úvah bola historická udalosť narodenia Krista. Azda za rovnaký čas sa dá prečítať aj naše uvažovanie o Vianociach v téme tohto čísla. Nielen z pohľadu dejinného, ale aj osobného. Veď to oboje patrí spolu.

TIBOR MÁHRIK
(Autor je kazateľom
CB v Žiline.)

EMIL KOMÁRIK

Všetky básne v tomto čísle sú z dosiaľ nepublikovanej zbierky Emila Komárika: *Tvojmu menu.*

Synu človeka,

v maštali narodený
a položený v jasliach.
My, deti, ktoré sú do jaslí odložené,
spievame svoj žalm,
nesmelý a krátky.
Priateľu detí,
zachovaj nám matky!

Synu človeka,
ktorého materinská láska
sprevádzala až po ramená kríža.
My, rodičmi opustené
siroty po živých,
spievame svoj žalm,
nesmelý a krátky.
Priateľu detí,
zachovaj nám matky!

Synu človeka,
ktorého pred zlom sveta
na rukách niesli až do Egyptskej zeme.
My, deti s kľúčom na oprátke do ulíc vyhodené,
spievame svoj žalm,
nesmelý a krátky.
Priateľu detí,
zachovaj nám matky!

Synu človeka,
ktorý si zomrel, aby ľudia žili.
My, deti zavraždené skôr, než sa narodili,
spievame svoj žalm,
nesmelý a krátky.
Priateľu detí,
zachovaj nám matky!

PRI ŠÁLKE S... JANKOU A PETROM FERÍKOVcami

sa BOHUSLAV PIATKO rozprával

O OŽIVOVANÍ ODKAZU SESTIER ROYOVÝCH

(Pozn: Niektoré odpovede sú spoločné,
v niektorých hovorí každý sám za seba.)

PETER: Je spolumahateľom firmy AGRO TEAM s.r.o. a riaditeľom SLUHA o. z.

JANKA: Absolventka súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, pracuje vo firme AGRO TEAM s.r.o., vyučuje spev a klavír v SLUHA o.z., vedie hudobno-dramatický krúžok v SLUHA o.z. a vedie spevokol v AC NMnV.

Janka, Vianoce sú za dverami, perníky by si už mala mať napečené... Držite nejaké zvyky, tradície, pokiaľ ide o sviatočný štedrovečerný stôl?

Ako to vyzerá u vás doma cez Vianoce?

Janka: Vždy mi záležalo na tom, aby sme boli na Vianoce spolu a čo najširšia rodina. Preto často trávim sviatky spolu aj s Peťovými rodičmi a niekedy aj súrodencami, bratrancami a sesternicami. Potom nás je veľa a treba aj veľa pripraviť. Pred každými Vianocami si sľubujeme, že budú skromnejšie, ale nakoniec máme vždy bohato prestretý stôl a kopec darčiekov.

Peter: Ja sa len čudujem, kedy to Janka stíha.

Janka: Veď mi pomáhajú moje krásne a šikovné deti.

Peter: No, našou dlhoročnou tradíciou je, že pripravujeme nejaké vianočné vystúpenie s deťmi – koncert alebo muzikál. To je neodmysliteľnou súčasťou našich Vianoc. Pri štedrovečernom stole sa o tom rozprávame a plánujeme,

ako to zlepšiť. Nikdy si to však nezapíšeme a potom robíme tie isté chyby a smeje sa na tom. Práve máme za sebou veľmi pekný muzikál *Taká zvláštna noc*. Dali sme ho na 1. adventnú nedeľu. Účinkovalo tam 42 detí a 12 dospelých. Dom kultúry v Starej Turej bol obsadený do posledného miesta. Ešte nás čaká jedno vystúpenie na námestí a potom si oddýchneme. Tak to je naša tradícia.

Janka: Ani si nepamätám, kedy sme mali iné Vianoce...

Schválne som začal tradíciami, lebo vy dvaja nimi čiastočne žijete – ožívujete ich a pripomínate. Mám na mysli tradície a odkaz prebudeneckého hnutia na Starej Turej, presnejšie odkaz sestier Royových.

Čo vás k tomu viedlo?

Prišlo to celkom nenápadne, vôbec sme to neplánovali a ani netušili, čo z toho vznikne. Elena Rumánková na Starej Turej zdramatizovala poviedku od K. Royovej *Sluha* a poslala ju Janke do CB, aby

ju s deťmi nacvičila. Na Starej Turej sa vtedy konala medzinárodná Evanjelická konferencia *Za živú cirkev* pri príležitosti 70. výročia úmrtia K. Royovej. Túto dramaticizáciu sme mali zahrať len ako kultúrnu vložku. V zbere sme nemali toľko hercov, tak sme pozvali mládež aj z evanjelickej cirkvi – veď kvôli nim to vlastne bolo, a aj z ostatných cirkví. Janka to robila veľmi poctivo a po konferencii prišlo veľa pozvaní do viacerých evanjelických zborov. Takto vzniklo ochotnícke Divadlo Sluha s 22 reprízami na Slovensku, v Čechách a Srbsku. Bolo zaujímavé, že vtedy sme začali divadlom oživovať odkaz sestier Royových. Často sme sa smiali, že sa asi v hrobe obracajú. Ale myslím si, že aj ony by robili v dnešnej dobe a v súčasných pomeroch niečo súčasné. Možno aj divadlo.

Aký je pre vás odkaz sestier Royových?

Royovej odkaz je v praktickej službe iným. Chodíť s otvorenými oča-

mi a ochotným srdcom a reagovať na potreby iných v akejkolvek situácii alebo dobe, v ktorej sa nachádzame. Nech sme v akomkoľvek postavení. Hlavná postava – Metod Ružanský – bol obyčajný sluha. Zmenil však život mnohých okolo seba. Práve v Srbsku sme sa rozhodli, že aj my tak môžeme žiť – pomáhať ľuďom, nielen to hrať. Tam sme urobili rozhodnutie o založení OZ. Cez deň sme mali vystúpenie a večer sa stretlo 18 mladých ľudí a chrlili nápady, čo ďalej a komu a ako pomáhať. Tam vznikol aj nápad požičievania zdravotníckych pomôcok, podpora nadaných študentov... Tak silno sme boli tou hrou ovplyvnení. Áno, bolo to nadšenie; vedeli sme, že časom opadne, ale dnes je to už 9 rokov a nadšenia máme stále dost... Je logické, že zároveň s divadlom začala fungovať aj sociálna činnosť. Napadlo mi to až teraz, keď sa o tom rozprávame, že tá malá novela Sluha, 70 rokov po smrti jej autorky zmenila život mnohým ľuďom. A začali si hovoriť „sluháči“.

Takže najskôr divadlo, potom občianske združenie (OZ). Prečo OZ – prečo to nemohlo bežať, povedzme, pri zbore, ktorého ste boli členmi?

Hlavného hrdinu v Sluhovi hral katolík (neskôr sa pridali ešte dve katolíčky), ďalší herec bol z Apoštolskej cirkvi, piati ďalší herci evanjelici a jedna naša Lýdia, 12-ročná, z CB. Manažér bol evanjelik, kulisárky z CB, režisérka bola Janka a ja som bol vtedy šofér. Predsedom združenia sa stal Pavol Trúsik, evanjelik a dnes už presbyter zboru. Prím teda hrali evanjelici a stále hrajú. Ak by sme týmto smerom, teda robiť to úzko pri zbore CB, vôbec len začali rozmýšľať, všetko by sme pochovali. Naopak, spoznali sme, že máme veľa úžasných bratov a sestier, s ktorými môžeme spolupracovať a vzájomne sa obhacovať. Aj keď sú z iného košičara. Keď na Starej Turej zomrela Alvína Hesse (diakonisa v útulni Modrého kríža), rozozvučali sa zvony aj na katolíckom, aj na evanjelickom kostole. Aj toto je odkaz toho obdobia. Súzvuk cirkevných zvonov. To znie dosť poeticky, asi o tom napíšem báseň (smiech).

Dnes s nami aktívne spolupracujú aj Adventisti, a aj ľudia zo sekulárneho prostredia bez vyznania.

Zoznámil som sa s vami niekedy pred 8 rokmi. To ste tuším robili prvé predstavenia. Peter, ty si bol dokonca členom vedenia zboru CB v Starej Turej. Čo sa stalo, že ste z CB odišli?

Janka: Bolo to dávno a neradi na to spomíname. Sami od seba by sme neodišli. Zo začiatku sme to niesli dosť ťažko. Najmä to, že sa nás nikto nezastal. Iba sestra Slančíková. Bola v tú nedeľu v zbore a ona nám zavolať. Ten telefonát si dodnes pamätáme.

Peter: Dnes to už vidíme inak. Jednoducho sme potrebovali presadiť. Ak chceš, aby strom prinášal ovocie, nesmieš ho držať v skleníku a kvetináči, nech sa mu tam akokoľvek páči. Musíš ho presadiť do voľnej pôdy, dať mu slobodu, potom začne prinášať ovocie.

V novej cirkvi a novom zbore nemáte také problémy?

Peter: Také nie. Iné. Máme slobodu, a to prináša problémy. Zostanem pri tom obraze. Stromček už nie je v skleníku, ani v kvetináči – je voľný, no musí znášať obdobie sucha, vietor, mráz, páľavu slnka... Ale to ho práve posilňuje. Minulú zimu u nás na kopaniciach nemrzlo, nemali sme ani jedinú slivku a jablko bolo ako šafranu. Práve toto sme k našej práci potrebovali. Získali sme nových bratov v Apoštolskej cirkvi (AC) a pritom nestratili bratov z CB. Naozaj mnohí bratia a sestry z CB nás stále podporujú.

Janka: Ani sa necítim ako v inej cirkvi. Obaja moji starí rodičia boli pri zakladaní Prešovského zboru CB. Moje korene vždy budú v CB a som na to hrdá. Cítim stále priateľstvo, podporu a spolupatričnosť. Chceli sme však niekam patriť a Apoštolskej cirkvi sme zase nekonečne vďační za láskavé prijatie. Ja som jediná členka AC pokrstená ako dieťa. Urobiť takýto ústupok môže len Kristova láska, a tú sme naozaj zažili.

Peter: Mám taký dojem, ako keby sme boli takým mostom medzi nie dvoma, ale dokonca tromi cirkvami. Nesmieme zabúdať, že pracu-

jeme aj na evanjelickej pôde. Je to trochu nebezpečná vec, lebo z času na čas jedna z tých strán prichádza s údermi, lebo si myslí, že viac nadfúate tej inej strane. Ale snažíme sa o ten súzvuk cirkevných zvonov, a to stojí za to.

Sluha našiel strechu nad hlavou v Domove bielych hláv... A pustili ste sa do jeho rekonštrukcie, hoci nepatrí vám. Prečo a aké s ním máte plány do budúcnosti?

Dá sa povedať aj tak, že DBH našiel strechu vďaka Sluhovi. Aj tu je vidieť spoluprácu medzi cirkvami. Polovicu rekonštrukcie hradí Reformata s. r. o. a na ostatné sa skladajú kresťania všetkých cirkví. Bez tejto spolupráce by to asi nešlo. A prečo sme sa do toho pustili? To je druhá fascinujúca vec. Ani toto sme nevymysleli a neplánovali. Spomínal som Elenu Rumánkovú, ktorá vlastne spustila Divadlo Sluha. Jej manžel Gustav Rumánek mi raz povedal: „Petrik, pre Boha vás prosím, zachráňte ten Domov bielych hláv.“ Vôbec som nevedel, o čom hovorí. Potom ma priviedol k tej ošarpanej budove. Stále ma to akosi nebralo a nezaujímalo. Vtedy to však prišlo. Na budove presvital nápis, ktorý som len s ťažkosťou prečítal: AK BUDEŠ VERIŤ, UVI-DÍŠ SLÁVU BOŽIU. To ma zasiahlo. Ako keď ťa zasiahne elektrický prúd. Mal som dojem, že to tam dal niekto napísať len pre mňa. Dovtedy som sa často modlil, aby som poznal svoju úlohu, ktorú má Boh pre mňa tu na zemi. Vedel som, že to tu nemôžem len tak prežiť. A teraz to prišlo. Znovu mi napadla zaujímavá myšlienka, na ktorú som prišiel až teraz. Royová napíše na stenu jednu vetu, ktorá o 73 rokov niekomu úplne zmení život. A že mi to naozaj zmenilo život, o tom by som mohol napísať aj knihu.

Vráťme sa k OZ Sluha, ktoré vyvíja činnosť v troch hlavných smeroch. Ten prvý je, nazvime to – umelecká činnosť, osveta a vzdelávanie. Vy ste ho nazvali národno-kultúrnou...

Peter: To sme videli v Royovej činnostiach. Aj ona sa angažovala v národno-kultúrnej, sociálnej a duchovnej oblasti. Samozrejme,

v inej dobe riešila iné problémy. Ten národno-kultúrny pilier nám trochu vyčítajú. Vraj v mnohonárodnostnej Európe sa to už nenosí a zaváňa to nacionalizmom. Dnes máme tendenciu zabúdať. Máme úžasnú históriu, na ktorú môžeme byť hrdí, ale nepoznáme ju. Niekde som čítal, že: Tak, ako nenájdete zdravý strom bez zdravých koreňov, tak neexistuje zdravá národná identita a sebedomie bez poznania histórie.

Janka: Pred niekoľkými rokmi sme spolu s manželmi Fulopovcami navštívili obe základné školy s otázkou, či deti vedia, kto boli sestry Royové. Ani jedno sa neprihlásilo.

Peter: Preto sme podporili aj myšlienku Štefana Markuša postaviť dôstojný pamätník prof. Roháčkovi a o rok zriadenie múzea sestier Royových. Po roku ho navštívilo viac ako 700 ľudí.

Druhý je sociálny rozmer vašej práce. V čom?

Sociálny rozmer som už spomínal. Aktivovala ho dramatisácia novely Sluha. Za peniaze, získané z prvých divadelných vystúpení sme začali nakupovať antidekubitné matrace. Bolo ich stále málo, začiatky boli chabé. Dnes je už táto práca rozbehnutá, pomohla nám nadácia **Socia**, máme ich dosta-

tok a pribudli k nim aj polohovateľné postele. Požičiavame ich na čas, kým si ľudia nevybavia od poisťovní vlastné. Ten čas je pri tom rozhodujúci. Tu by sme mohli menovať ešte veľa rôznych malých sociálnych počinov, ktoré robíme. Dnešná doba prináša veľa príležitostí, len treba mať ochotné srdce a otvorené oči.

Tretí rozmer je duchovný. Ako a čím ho naplňate?

Duchovný a kultúrny spolu súvisia. Vždy, keď robíme nejaké vystúpenie, snažíme sa, aby tam zaznelo evanjelium.

Peter, ty si úspešný podnikateľ. Ako sa k tomu zmestia takéto aktivity?

Práve preto, že som úspešný podnikateľ, mám zodpovednosť uniesť aj takéto aktivity. Mám dokonca dojem, že je to moja povinnosť. Moje podnikanie a povolanie v službe iným vôbec neoddeľujem. Aká je moja viera, také je moje podnikanie a naopak. Aké je moje podnikanie, taká je moja viera. Naša služba však ďaleko presahuje naše možnosti, a preto sme odkázaní aj na podporu iných. S vďakou a veľkou pokorou sa učím prijímať peniaze aj od ľudí, ktorí nepodnikajú. Dávajú z mála a ochotne. Naše podnikanie je dosť sezónne, a to nám dáva

možnosť mimo sezóny pracovať v združení. Mladým ľuďom radím, aby podnikali. Otvor si akýkoľvek biznis, buď slušný a bude sa ti dať. Keď sa mi pochvália, v akom dobrom podniku pracujú, tak im vždy žartom odpoviem: Lepšie je ten podnik vlastníť, ako v ňom pracovať. Podnikanie je výborná vec, ale musím mať pod kontrolou svoj chťič. Stanoviť si, kedy mám dosť, je umenie. Kresťanský podnikateľ podniká kvôli vyššiemu cieľu, nie kvôli vyššiemu platu. Verím, že to kresťanskí podnikatelia zvládnu a budú môcť byť užitoční.

Priznám sa, že minulý rok si ma celkom prekvapil – ako autor scenára *Pastier*. Nevedel som, že máš aj literárne črevo...

Ak sa dostaneš do tlaku, tak dokážeš nemožné. Ten scenár vznikol za jednu noc. Janke som ho sľúbil už dávno, ale stále som to odkladal. Jeden večer som si k tomu sadol a do rána som ho napísal.

Janka, ty si na tom ako?

Tvorbu nechávam na Peťa – ja vyberám piesne a s deťmi ich nacvičujem.

Vedieš hudobný krúžok, diriguješ, režíruješ dramatické pásma či hry...

Foto: M. MEDŇANSKÝ

Deti mi stále pribúdajú, učím každý deň v čase od 13. – 18. hod. Mám 32 žiakov, ale stále sa ešte hlásia ďalší, preto som vytvorila detský spevokol. Komu sa nemôžem venovať individuálne, vezmem ho aspoň do spevokolu.

Ako sa ti spolupracuje s Petrom – povedzme vo chvíli, keď ti dá scenár? Dá sa s ním hovoriť, je prístupný prijímať aj tvoje predstavy?

Áno, dotvárame to spolu. Niekedy máme celkom iné predstavy – často musím doťahovať detaily. Veľakrát si aj interpreti pomenia texty tak, aby im to viac sedelo a výsledok je celkom fajn.

Aké sú vaše najbližšie tvorivé plány?

Peter: Zistili sme, že ľudia vo svete sú ochotní počúvať o Pánovi Ježišovi na Vianoce, a ešte na Veľkú Noc. Dúfame, že sa nám do jari podarí nacvičiť muzikál o chrobáčikoch.

Janka: Radi by sme pokračovali aj v duchovnej piesni. Projekt *Pieseň, ktorá prebúdzá* bol pekný. Ewald a Dagmar Danelovci nám výrazne pomohli. Bez nich by sa to nedalo. Toto nie je ani tak o koncerte, ako o stretnutí ľudí, ktorí sú radi spolu a radi spievajú.

Aká je perspektíva Domova bielych hláv?

Sme vďační za každý deň, ktorý tam môžeme pracovať. Spolupráca s Reformatou je zatiaľ výborná. Spoločne chceme Domovu bielych hláv prinavrátiť účel, na ktorý bol postavený – teda starostlivosť o starých ľudí. Spolu so samosprávou mesta tu stále hľadáme konkrétne využitie a možnosti zaradenia do siete poskytovateľov sociálnych služieb. Toto sa nám zatiaľ nedarí, ale iné príležitosti prichádzajú a my na ne reagujeme. Je to hlavne práca s deťmi. Nedávno sme otvorili tvorivé dielne. Aj klub abstinentov sa pekne rozbieha.

Chceli by sme sa aj touto cestou poďakovať všetkým našim priaznivcom a podporovateľom. Peniaze nám pomáhajú realizovať veľa potrebného, ale nezabúdajte na modlitby. Prosíme, modlite sa za nás. Náš Boh modlitby vypočúva. ■

15. novembra sa v Dome kultúry v Starej Turej uskutočnilo podujatie *Pieseň, ktorá prebúdzá*. Toto predstavenie diel slovenskej duchovnej tvorby bolo inšpirované hudobnou tvorbou sestier Royových a pripomenulo nám blížiac sa 200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra, výročie smrti Márie Royovej a výročie Nežnej revolúcie. Za účasti profesionálnych hudobníkov na koncerte účinkoval približne 130 členný celoslovenský ekumenický spevácky zbor pod vedením EWALDA DANELA.

PIESEŇ, KTORÁ PREBÚDZA

O inšpiračných prameňoch a dejinných súvislostiach

PAVOL TRÚSIK

(Autor je predsedom správnej rady SLUHA, o. z. a kurátorom Múzea sestier Royových.)

Na prvom mieste spomeňme meno Ľudovíta Štúra, ktorý sa narodil 28. októbra 1815 v Uhrovci.

K tomuto dátumu blížiac sa 200-sté výročie je zaradené do zoznamu očakávaných udalostí organizácie UNESCO. Ministerstvo kultúry SR pri tejto príležitosti vyhlásilo rok Ľudovíta Štúra, do ktorého je zakomponované aj toto podujatie. Hneď sa chcem aj poďakovať a vyzdvihnúť Ministerstvo kultúry, ktoré takéto akcie podporuje. Bez ich pomoci by sme tu dnes večer nesedeli.

Ľudovít Štúr ako vodcovská osobnosť generácie, späť s utváraním moderného slovenského národa, mal kľúčový vplyv aj na vlastenecké, kultúrne a duchovné zázemie, v ktorom sestry Royové vyrastali. Ich otec, tunajší evanjelický farár August Roy, patrilo k aktívnym členom onoho okruhu štúrovcov a ich ideám zostal verný aj po dramaticky zmenených politických súvislostiach. Z podobne vlasteneckej rodiny pochádzala aj matka sestier Royových Františka, rodená Holubyová. Holubyovci boli s Ľudovítom Štúrom aj rodinne previazaní, kým do príbuzenstva Royovcov patrilo tiež ďalší veľký štúrovec – Jozef Miloslav Hurban.

Začiatky umeleckej angažovanosti Márie a Kristíny Royových spočívali v rovnakom duchu, ako to bolo v predošlej generácii. Ich nadchnutie pre ľudovú slovesnosť zrejme korenilo už v Štúrovej inšpirácii Herderovou filozofiou, predovšetkým však v hlbokéj láske týchto pokolení k svojmu národu. Cez žánre ľudovej slovesnosti, ako i prostredníctvom kňazského pôsobenia Augusta Roya, dospievali sestry Royové k poznaniu osobitostí Slovákov a konečne i k vyrieknutiu svojho umeleckého programu a mota tejto udalosti: *Ak slovenskú dušu piesňou neprebudíš, tak ti nevstane – neožije.*

Sestry Royové, zvlášť staršia Mária, túto myšlienku pretavili do vytvorenia prvého slovenského kresťanského spevníka po Štúrovej kodifikácii slovenčiny. Vďaka ľudu-blízkeho jazykovému a hudobnému uchopeniu *Piesní Sionských* toto dielo skutočne prispelo k prebúdzaniu slovenskej duše – tak v Hornom Uhorsku, ako i v slovenskej Dolnej Zemi či medzi americkými prisťahovalcami. Spevník prispel k formovaniu slovenského prebudeneckého hnutia, zastrešovaného spolkami Modrého kríža. Harmónia skladieb prenikala do komunitných vzťahov – ich výpovede

Foto: M. MEDŇANSKÝ

podnecovali reálne zmeny v živote všade tam, kde Modrý kríž rozvíjal svoju činnosť. Z obcí mizli krčmy i kriminalita, v komunitách rástla súdržnosť i slovenské povedomie. Aj vďaka týmto vplyvom ani rozklad starého sveta po Prvej svetovej vojne neznamenal koniec národnej identity Slovákov v zahraničí. Po zániku prvej československej republiky členovia Modrého kríža opäť čelili prenasledovaniu. Pri budovaní komunizmu už nesmeli prekážať Royovej knižky, ani ňou vybudované sociálne ústavy, ani jej nasledovníci. Až pád červenej totality znamenal uvoľnenie i nový hlad po Royovej dielach. Tie sa nanovo vydávali i prekladali, najmä do jazykov malých národov rozpadnutého Sovietskeho zväzu, akými sú Litovci, Adygejci, Kabardínci, Balkári, Karačejci a ďalšie. Vnuci a pravnuci niekdajších modrokrížanov, synovia komunistických väzňov, začali spontánne nadväzovať na prácu, začať v našom meste pred storočím. Založili rôzne sociálne ústavy a občianske združenia, cez ktoré podávajú pomocnú ruku tisícom sociálne odkázaným: chorým, sirotám a seniorom.

Aj z týchto dôvodov si pri výročí Ludovíta Štúra a Márie Royovej pripomíname tiež 25. výročie Nežnej revolúcie. V čom však spočíva význam týchto výročí pre nás?

Naše združenie si pred rokom pri otvorení múzejnej expozície predsavzalo neuviaznuť v minulosti, ale uchopujúc ju hľadieť do budúcnosti. Možno v eufórii z novembra 89 by sa nám mohlo zdať, že všetky boje – štúrovcov i modrokrížanov – sú už dobojované a zavŕšené v zvrchovanom postavení nášho národa; v náboženskej slobode, v slobode slova a umeleckej tvorby. No to všetko sú len rámce a formy. Ak by sme mali pomenovať jedinú vec, proti ktorej sestry Royové skutočne bojovali, zrejme by ňou mal byť formalizmus – teda dôraz len na akúsi vonkajškovosť, zákonické rámce bez vnútorného života, formy bez obsahu. Práve tu vzniká napätie, také príznačné pre život i dielo sestier Royových. Tu pramení ich vnútorný konflikt, keď na jednej strane pociťovali nesmiernu úctu, lásku

a hrdosť k inštitúcii evanjelickej cirkvi a k tomu, čo deklaratívne predstavovala, a na druhej strane ich vlastné svedomie prinútilo stať sa najostrejšími kritickými duchovnej vlažnosti a pokrytectva mnohých jej predstaviteľov. Domnievam sa, že Royové i Štúr nás i dnes pozývajú ísť ďalej. Z plytkosti na hĺbku. Ako Slováci sa nesmieme s nekritickou hrdosťou uspokojiť len s existenciou nášho štátu, lebo on sám osebe nie je dobrom. Nesmieme sa uspokojiť ani so slobodou, lebo tá je skôr len príležitosťou pre dobro – ale i pre zlo. Ako kresťania však budme ešte kritickejší – myslím k sebe –, aby naše súdy nebývali rýchlejšie než naše milosrdenstvo. Aby naša viera nebola len umelo udržiavanou tradíciou, ale aby sa živo prejavovala najmä v tom, čo je pre ňu najvlastnejšie – teda v pomoci druhým. Túto lásku k blížnemu nachádzame tak v Štúrovom vzťahu k svojmu národu, ako i vo vybudovaní siete sociálnych ústavov v Starej Turej, kde sa sestry Royové spolu s diakonkami starali o bezdomovcov, sirotu, starých, nemocných, o obeť domáceho násillia... a poslednému najchudobnejšiemu človeku sa dostávalo práve toľko lásky a obetavosti, ako samotnému prezidentovi T. G. Masarykovi. Je to tak i v dnešnej spoločnosti – v privátnom sektore, v štátnych či cirkevných zariadeniach? Príliš často redukujeme hodnotu človeka len na jeho pracovný či finančný potenciál.

Myslím si, že odkaz predkov je v ponovembrovej realite predovšetkým v zápase o charakter človeka v jeho dôstojnosti i v jeho duchovnej podstate. Uplynulé štvrtstoročie si žiada, aby sme opätovne hľadali obsah už opotrebovaných a devalvovaných pojmov ako sloboda, láska, pravda, spravodlivosť, demokracia. Bude potrebné zvládnuť tento zápas s plytkosťou a formalizmom predovšetkým vo svojom vnútri, až potom v komunite, až potom v spoločnosti. Osobne považujem tento večný boj človeka v človeku za oveľa väčší, dramatickejší a podstatnejší, než sú boje v učebniciach dejepisu. ■

Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

VIANOČNÝ STRACH A ODHALENÉ TAJOMSTVO

Azda každý rád spomína na Vianoce z detstva. Ten zvláštny pocit a atmosféra sa nám dostali hlboko pod kožu. Aj keď už dávno nie sme deti, podvedome túžime znovu a znovu zažiť to čaro. Tá túžba je silnejšia, ako hluk reklám a kolied všadeprítomnej komercie. Možno preto, že Vianoce sú naozaj o tajomstve. O skrytých skutočnostiach, ktoré sa zrazu vynorili v dejinách, aby zmenili svet. Ten malý svet detí na chvíľu zmenia. Ale aj ten veľký svet dospelých? Záleží na tom, či ešte vieme byť ako deti. Prísť blízko, načúvať a vnímať ich posolstvo... Dve nasledovné úvahy nám v tom môžu pomôcť.

SVEDKOVIA VTELENIA

(Lk 2, 8–20)

ŠTEFAN MARKUŠ

(Vedec, diplomat, publicista.)

Vianoce sú určite viac ako ozdobená borovica, smažené ryby, rozbaľovanie darčiekov, rodinná pohoda a koledy. Pre niekoho sú vianočné sviatky sentimentálnymi zážitkami pri štedrovečernej večeri. Pamätám si na obdobie, keď nám za účasť na kresťanských predvianočných oslavách rozdávali „zlé body“ a zapisovali ich do kádrových záznamov. Počas študentských čias sme chodili počúvať české koledy do chrámu sv. Jakuba v Prahe. V tom čase bolo čaro Adventu ukryté v tom zakazovanom, čo sme nezažívali každý deň. Vianoce sú však skôr o mystériu a nie o koledách. Odvekou túžbou človeka je porozumieť vianočnej záhade. Možno toto mystérium odtajniť?

Zastavme sa pri slove odtajnenie. Lukáš vo svojom príbehu hovorí, ako sa o narodení Mesiáša dozvedeli valasi na betlehemskej lúke. Na javisku prírodného amfiteátra sa zhromaždili anjeli, v hľadisku boli pastieri a splašené ovce s kozami. V čase rímskej okupácie Palestíny pastierov radili medzi outsiderov. Boli väčšinou kočovníkmi, negramotní, ľuďmi bez identity. Beduíni. Pred svetským súdom nemohli ani svedčiť. K týmto opovrhovaným robotníkom poľa však zaznela prvá správa o narodení kráľa. Potulní beduíni, ktorí nikdy nemali kráľa, sa dozvedeli, že sa im narodil kráľ – Záchranca. Skutočnosť, že správu o tejto udalosti privilegovane počuli ľudia, ktorých pokladali za neschopných svedčiť, je významná a plná symbolizmu.

Hľa – **prvé** odtajnenie mystéria Vianoc. Radostnú správu počuli odmietnutí. Boh nezabúda na takých, na akých zabúda svet. Vianočnú zvesť rozširujú ostatným takí, ktorých väčšina odkázala na okraj spoločnosti. Ľudia bez legitímácie sa stali svedkami neopakovateľnej skutočnosti. Neprekvapuje nás, že sa prelakli. V tradícii židovského národa sa prechovávala viera, že ten, kto sa stane svedkom nadprirodzeného úkazu, určite zomrie. „Zmocnil sa ich veľký strach.“ Pastieri videli otvorené nebo – anjela, nebeské vojsko a veľkú žiaru. Úkaz pochopili ako okamih ich

konca. Možno zanechať ovce – netreba ich už pást ani strážiť, lebo životu je koniec. Uvedomenie si priblíženia prahu smrti je zdrojom ich strachu. To preto, lebo sa stali svedkami existencie duchovného sveta. Smrť zato, že videli živého anjela, za slová, ktoré vyslovil. Za chválospev, ktorý počuli. Nádej pre návrat do života však ožila, keď dozneli slová nebeského posla. Veď k nim prehovoril ich rečou. Jeho slová zneli v dialekte, ktorým sami komunikovali. „*Nebojte sa!*“ – volal na nich. Toto predstavenie nemôže byť o smrti. Skôr o živote. Bola to správa, ktorá menila smrť na radosť, na život. Anjel zvestoval zmenu. Betlehemi pastieri sa stali očitými svedkami tejto zmeny. Určite nezomriete. Správa z neba mení paradigmu vývoja budúcnosti.

Smrť sa mení na život, hľa – **druhé** odtajnenie mystéria Vianoc. Vianočná správa mení zúfalstvo na nádej. Boh prichádza v ľudskom tele na zem. V Betleheme sa deje zázrak zázrakov, ktorý obracia zánik na nový začiatok. Preto je správa anjela o radosti. „*Zvestujem vám veľkú radosť...*“ Ľudstvu sa vracia život. Narodil sa Spasiteľ sveta!

Tretie odtajnenie mystéria Vianoc realizovali už pastieri sami. Ich akcieschopnosť je príkladná. Zabudli na strach – poznali, čo treba vykonať. Hlas anjela stíchol, nebeské bytosti odišli. Nastala opäť

chladná palestínska noc. Tma, brechajúce psy, poplašené ovce, skromná koliba, náznaky brieždenia. Aj ozvena z pozadia scény nebeského divadla doznela. O čom to vlastne anjel hovoril? Niečo má byť znamením. Aha! „*Dieťaťko, zavinuté do plienok a uložené v jaslích.*“ To môže byť len v nejakej maštali. V tú noc sa v Betleheme zrejme narodilo viacero detí. Dieťa v plienkach ešte nepostačuje na to, aby pastieri našli oznamované dieťa. Pastieri však dokázali dieťa lokalizovať presne. Je zavinuté do plienok a leží v jaslích. Nie je v pôrodnici, ani v luxusnom dome na pohodlnej postieľke. Iba jedno dieťa leží v jaslích a je v niektorej betlehemskej maštali. Ježiša tak možno spoľahlivo nájsť. Anjel zverejnil presnú adresu bábätka. Pastieri si ho nemôžu pomýliť s inou osobou.

Dieťa v maštali! Je to vôbec možné? Ktože je už taký chudobný, že žije medzi zvieratami? Pastieri správu určite neprepočuli, i keď informácia o narodení Mesiáša – kráľa – bola od počiatku absurdná. Neuveriteľná, a predsa pravdivá. Valasi adresu dieťaťa nespochybnili. „*Podme!*“ – zavelili si. Nezaváhali. Vedeli, kde možno také dieťa nájsť. Nechali ovce na poli. Zanechali istoty na lúkach. Anjela už nevideli, ale ak jeho správa má zmysel, potom treba konať. O radosti počuli – chcú ju však zažiť aj osobne. Psy

postrážia stádo. Už svitá. Divá zver už neútočí. Išli – všetci.

Rozhodnosť bola podopretá nespochybniteľnými informáciami. Čo by urobil človek 21. storočia na mieste pastierov? Ako vo všeobecnosti reagujú ľudia, keď sa dozvedia niečo o Ježišovi? Pastieri sa zamieňali v strážení. Stádo im nepatrilo, preto ten pocit zodpovednosti. Po zážitku s otvorenou oblohou a s nebeským predstavením však silný pocit zodpovednosti zahodili za seba. To preto, lebo presvedčili sa o pravdivosti slov anjela je väčšia výzva. Narodený kráľ, Spasiteľ sveta, je určite viac než cena celého stáda. Je zvesť anjelov naozaj o veľkej radosi pre všetkých? Treba sa presvedčiť! Prísľub veľkej radosi prekonáva obavy o rozptýlenie oviec na lúkach. S Ježišom sa treba stretnúť. Vypočutá správa a osobná skúsenosť sú dve rozličné udalosti. Maštal v Betleheme

treba uprednostniť. Presvedčili sa, že nebeská scéna pri kolibe nebola halucinácia. Pastieri uprednostnili osobný kontakt s Ježišom. Stali sa večným vzorom pre hľadajúcich. Vianoce sú od tých čias pripomienkou, že stretnutie so Spasiteľom sveta je súčasťou sviatku. To preto, lebo iba osobné zoznámenie sa s Ježišom nás zbavuje nevier o existencii Boha. Boh sa stal jedným z nás práve preto, aby sa s nami zoznámil. Čin pastierov je echom, ktoré svetom znie oddávna. My všetci sa musíme s Ježišom stretnúť.

Moderný človek tu začne pochybovať a kladie závažné otázky. Máme šancu poznať Ježiša aj dnes? Na otázku existuje zmysluplná odpoveď iba v kontexte rozhodného činu pastierov. Vraciame sa k tomu, čo vykonali. Opustili svoju existenciu. Tento vnútorný rozchod s pozemskými väzbami je východiskom a základnou pod-

mienkou odtajnenia najväčšej záhady Vianoc. Ak budeme ochotní opustiť všetky krásy sveta a zanechať všetky životné istoty, potom sa otvorí nový obzor so šancou osobného poznania Krista. Poznanie Boha nie je ničím, čo je nad naše možnosti. Je to príležitosť, ktorá sa ponúka zdarma. Bez „zanechania oviec na poli“ šanca osobne sa stretnúť s Ježišom klesá.

Uvedomujeme si obťažnosť podmienky. Bez ochoty opustiť staré a použiť nové možnosti na získanie istoty o zmenenom spôsobe života niet nádeje pre radostnú budúcnosť. Skutok pastierov má povzbudivé pokračovanie. Našli pastieri po návrate na pastviny svoje ovce v poriadku? Žalostili vari nad rozptýlenými a divou zverou roztrhnutými ovcami? Oni oslavovali a vebili Boha za všetko. Zrejme aj za ochranu stáda bez dozoru. Boh chráni našu existenciu. Po stretnutí s Ním. Je to úžas-

S. Lajda: Nebojte sa

ná správa. Boh nám vracia mnohonásobne to, čo sme ochotní pre Neho zanechať. Jestvujú nejaké dôkazy? Nadobudneme ich osobnou skúsenosťou.

Pastieri sa vrátili na pastviny premenení. Hľa – štvrté odtajnenie mystéria Vianoc. Po stretnutí s nadprirodzenými bytosťami (videli otvorené nebo) sa pastieri vybrali do mesta. Návšteva v maštali bola už zážitkom prirodzeným (uvideli dieťa v jasliach). Len si to predstavme. Od anjelského chóru na poli – k dieťaťu v maštali. Od zázraku k udalosti bez zázraku. Na prekvapenie ich táto skúsenosť premieňa. Vrátili sa ku každodennej práci s radosťou. Všade rozhlasovali, čo zažili. Stali sa zvestovateľmi. Oni videli, počuli a následne sa zázraku dotýkali. Reálny zážitok. Videli živého anjela a potom živého Božieho Syna. Slová anjela prestali byť záhadou. Všetko bolo tak, ako oznamoval.

Narodil sa Spasiteľ. Nestali sa kandidátmi smrti, ale uchvatiteľmi života. Zostali medzi živými napriek tomu, že stretli živého Boha.

Stretnúť Boha na zemi znamená zostať nažive.

To, čo bolo v Izraeli tradíciou a stereotypom, sa ich skúsenosťou zrušilo. Niečo nové sa udialo. Boh zostúpil na zem, aby sme my nemuseli umierať. Pastieri v tej maštali pochopili, prečo je zvesť anjela radosťou. Bezmocné dieťa je zaslúbeným Vykupiteľom sveta. Boli prvými zvestovateľmi tejto dobrej správy. Oni, ktorých pokladali za nehodnoverných. Môže im niekto vôbec uveriť?

Boh vložil šírenie správy o narodení Božieho dieťaťa do úst tých, ktorých spoločnosť odsunula na okraj. Boh premieňa neschopných svedčiť na diplomovaných svedkov. Vianoce sú výzvou, aby sme také diplomy nepodceňovali, ale naopak usilovali sa o ich získa-

nie. Všetci nehodní, nespoľahliví a preľaknutí sa môžu uchádzať o takúto kvalifikáciu. Netreba chodiť do školy, netreba platiť školné. Treba iba „odísť z poľa“, vydať sa do Betlehema a po stretnutí s Ježišom sa vrátiť na to isté pole. Na spiatocnej ceste sa zmeníme na evanjelistov. Človek, vracajúci sa z Betlehema, je hovorcom o skúsenosti. Hovorí len to, čo počul a videl. Nič nepridáva ani neubiera.

Bárs by sa Vianoce 2014 premenili na rozdávanie – šírenie daru, ktorého cena sa nedá vysloviť. Ak prežijeme zázrak zo stretnutia so Spasiteľom sveta, potom pobádame, že to nedokážeme zadržať u seba. Začneme rozdávať. To môžeme robiť tam, kde sme zanechali svoju vybudovanú existenciu. Vráťme sa tam, kde ľudia najlepšie porozumejú našej skúsenosti, lebo sme jednými z nich. ■

TAJOMSTVO INKARNÁCIE

TIBOR MÁHRİK

(Kazateľ CB a vysokoškolský učiteľ)

Vianočná téma je všeobecne známa: Narodil sa Kristus Pán, radujme sa... Kto by nedokázal zaspievať aspoň začiatok svetoznámej piesne „Tichá noc, svätá noc...“? Podstata Vianoc – inkarnácia Krista – však napriek tomu zostáva pre nás, ľudí, tajomstvom, ktorého obsah nedokážeme v plnosti pochopiť a význam porozumieť. A to napriek tomu, že takmer v každej domácnosti mávame vyzdobený stromček a na námestiach nám spievajú príbeh o Ježiškovi operní speváci, rockeri či metalisti.

Obsah inkarnácie podľa kresťanstva spočíva v tom, že Boh sa stal človekom. Neviditeľné bytie sa stalo viditeľným dieťaťom, ktoré normálne dýchalo, plakalo... rástlo k dospelosti. Ten, ktorý býva v neprístupnom svetle, sa stal Svetlom sveta – teda vidi-

teľným v našom časopriestore. Duch sa stal hmotou. Slovo sa stalo telom. Ale čo si máme myslieť o tom, že Boh sa stal človekom? Že prišiel z „iného sveta“ na tento svet? Z akého sveta to prišiel? Existuje aj iný svet? Ako to „tam“ vyzerá? Je to všetko naozaj pravda? Nie

je to bájka, fantazmagória? Prečo to spravil? A prečo sa z toho máme radowať a vyspevovať a domácnosti vyzdobovať...?

Zdá sa, že kresťanstvo je svojou zvestou inkarnácie Boha v rodine svetových náboženstiev absolútne

S. Lajda: Mudrci od východu

jedinečné. Napríklad pre Islam je nemysliteľné, aby sa Boh narodil ako človek, pretože Boh nemôže byť splodený a ani nemôže plodiť. V náboženstve Bahá'í je Boh oddelený od stvorenia a nie je v sebe deliteľný, preto sa nemôže narodiť ako iné bytie. Hinduizmus rovnako jedinečnosť Kristovej inkarnácie odmieta, pretože vyznáva takých avatarov desiatky. Ateizmus odmieta duchovný svet a narodenie Mesiáša považuje za metaforický obraz, ktorého podstata tkvie v sociálnom, resp. psychologickom vysvetlení. V Budhizme je síce známy koncept viacerých cyklov znovuzrodení, ale koncept *Slova, ktoré sa stalo telom* tam určite nemá miesto. A nemá ho dokonca ani v tibetskom budhizme, kde sa duchovný učiteľ *láma* môže po smrti rozhodnúť vrátiť na zem, aby pomohol svojim ľuďom. Inkarnácia Krista je neprijateľná aj pre vyznávačov Judaizmu, pretože je nemysliteľné, aby

neviditeľný Boh zobral na seba viditeľnú formu bytia. Nie je preto prekvapením, že v kabale je priestor pre tzv. gilgul (nešamót) – reinkarnačný cyklus putovania duší v rôznych formách tela, aby dosiahli dokonalosť.

Inkarnácia Krista ako vrcholný okamih histórie ľudstva sa neudiala náhodou – nedefinovanou explóziou spontánnosti duchovných síl. Apoštol Pavol tvrdí, že „keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna“. (Gal 4, 4) Pojem „plnosť času“ v sebe nesie bohatý obsah. Hovorí o rozhodnutí, ktoré sa udialo *v čase*. O pláne, ktorý sa realizoval v nejakom čase, až nastal okamih, keď sa „to stalo“. Z Biblie sa dozvedáme, že rozhodnutie urobil Boh. On má v rukách dejiny! Ešte v raji, kde oznámil prvým ľuďom svoj plán záchrany človeka zo smrti (Gn 3, 15), urobil rozhodnutie a nenechal si ho pre seba. V tejto podobe *protoevanjelia*

lia zaznieva proroctvo – príde Mesiáš, aby sa stretol v boji na životo a na smrť s diablom. Bude to boľief. Raz nastanú Vianoce a do histórie ľudstva vstúpi Boh. Nepôjde tu však o dualistický stret dvoch rovnocenných bytostí, protikladných princípov alebo nezlučiteľných síl. Ide o kozmické stretnutie Ježiša Krista –skutočného človeka a Boha zároveň – v osobnej konfrontácii s otcom všetkého zla a pôvodcom smrti. Ako to dopadne? Výsledok je šokujúco oznámený ešte na úsvite dejín... Majú potom ešte dejiny zmysel, ak je výsledok jasný? V čom tkvie zmysel dejín? Je budúcnosť už určená a nemenná...? Kto to pochopí? Kto domyslí dôsledky pre nás? Kto vystihne razanciu tejto prorockej výzvy?

Inkarnácia Krista nie je projekciou ľudského podvedomia, ani výsledkom osvietenia ducha človeka, ani prejavom rozšíreného vedomia jednotlivca, ani mystickou syntézou protikladov. Je to oveľa jednoduchšie a zložitejšie zároveň. Ide o historickú udalosť, ktorej iniciátorom a jediným garantom je Boh. V protoevanjeliu čítame o „semene ženy“. Práve tu je skrytý kód ľudských dejín. Boh vyvolí Abraháma... zrodí sa Židovský národ a z neho vzíde Záchranca. Cisár Augustus netušil, aký historický význam má sčítanie ľudu (Lk 2,1), ktoré nariadil v Izraeli. Kresťanstvo je historicky ukotvené, overiteľné, a preto zvesť evanjelia, ktoré hlása, je validná. Posolstvo evanjelia je nutné zobrať vážne, ak sa chceme vážne postaviť tvárou v tvár k dejinám. Ignorovať narodenie Boha v betlehemskej maštali by bolo ignorovanie pravdy. A ignorovanie pravdy uvrhne človeka do sveta ilúzie.

Inkarnácia Krista sa prieči ľudskému rozumu a vedeckému poznaniu. Pojem „semeno ženy“ (Gal 3, 16) v protoevanjeliu totiž v sebe skrýva jedinečný príbeh panny, ktorá počne a porodí syna a nazve jeho meno Ježiš. Narodenie dieťa v sebe spája dve reality: viditeľnú a neviditeľnú – duchovnú. Tak ako má viditeľnú matku Máriu a neviditeľného Otca. Tu zastáva

rozum. Mala s tým problém aj Mária, preto sa pýtala anjela: „Ako sa to stane, keď nepoznám muža?“ Problém s tým mal i jej snúbenec, Jozef, veď s ňou zachoval všetku počestnosť, a predsa otehotnela. Problém s tým máme aj my, ľudia 21. storočia.

Tajomné počatie Božieho Syna v lone Márie nás konfrontuje s realitou, ktorá presahuje ďalekohľad nášho poznania. Tá stojí proti súčasnému vedeckému naturalizmu, ktorý principiálne odmieta vnímať duchovné reálie, a to aj vtedy, keď na ne mlčky poukazuje samotná veda. Stojí proti evolučnému porozumeniu pôvodu a zmyslu života, v ktorom priama a jednorozová intervencia nie je potrebná. Stojí aj proti postmodernej spiritualite nového veku, ktorá naopak vidí duchovno všade – aj tam, kde určite nie je: v mineráloch, slnku, vode, umení, v prírode, v usporiadaní nábytku... Stojí aj proti súčasnému trendom vo filozofii a teológii, ktoré vidia budúcnosť len ako otvorený a neznámy systém. Boh zrodený z tela Márie nám pripomína, že existuje iný svet. Reálny, skutočný, hoci nami priamo nepozorovateľný. Svet, ktorý je z pohľadu dejín dokonca dôležitejší ako ten, v ktorom žijeme, smežeme sa či plačeme. Osvetľuje realitu, bez ktorej nie je možné žiť skutočnú spiritualitu. Odkrýva intelektuálny priestor potrebný nato, aby sme pravdivo porozumeli javom a fenoménom, ktoré pozorujeme a skúmame. Pomáha nám pravdivo vstupovať do diania, ktoré prinesie pozitívnu budúcnosť, po ktorej akosi všetci túžime.

Narodenie Syna z panny otvára pred človekom aj iné otázky. Prečo prišiel? Načo také komplikácie? Ide len o demonštráciu Božej suverenity a vlády? Ide o hru, ktorú Všemohúci s ľuďmi hrá na šachovnici dejín? Ide o manipuláciu a prelud, ktorý má človeka zmiast z cesty realizmu, poctivého života a úsilia byť užitočný svojmu okoliu, na cestu náboženského fatalizmu, cirkevného fanatizmu a občianskeho pasivizmu? Nič z toho. Môžeme však poznať skutočný dôvod a príčinu toho, prečo

sa musel Boh vzdať slávy v nebi a prísť ako dieťa chudobných rodičov na zem. Do svojho vlastného prišiel a jeho vlastní ho neprijali. Ako je to možné? Tým dôvodom je hriech. Npopulárne slovo. Veľmi mu ani nerozumieme. Vyhýbame sa mu – nahrádzame ho prijateľnejším názvom: chyba, omyl, nedomyslenosť, skrat... Možno práve preto, že si myslíme, že človek je hriešny preto, lebo hreší. Zjavenie Písma však hovorí niečo iné – hrešíme preto, lebo sme hriešni. Stratili sme slávu Božiu. Oslepli sme a ohluchli. Nevnímame to potrebné. Prehliadame dôležité. Potrebujeme pomoc. Nie od človeka. Pomoc od Boha. A tá prišla – na Vianoce.

Existuje niekoľko spôsobov periodizácie dejín. U nás je stále známe marxistické členenie dejín podľa výrobných vzťahov a výrobných prostriedkov. Bežne sa používa aj tzv. chronologické členenie. Existujú aj iné členenia z pohľadu priemyselných technológií, umenia či archeológie. Inak vnímal dejiny apoštol Pavol, iné zdôvodnenie mal Augustín, dispenzacionalisti a mnohí iní. V odborných kruhoch sa však doteraz nenašla zhoda, ako dejiny členiť a ako ich interpretovať. Treba povedať, že iba posledné stáročia máme tento typ problému. Kedy si to tak nebolo. Dejiny sa vnímali ako udalosti, ktoré treba vyrozprávať ako reprodukciu toho, čo sa udialo, pričom jednotlivé udalosti tvoria súvislý celok (Polybios). Vždy však išlo o svedectvo očitých svedkov a o dôveryhodné dokumenty, ak boli k dispozícii. Tak je to aj s Vianocami. Ak sú vrcholným bodom histórie, potom nie je jedno, či srdcom porozumieme tomu, čo sa stalo v Betleheme. Ak totiž prehliadneme narodeného Krista, raz dejiny prehliadnu nás. Ak však pred ním pokľakneme, vstúpime do dejín. ■

S. Lajda:
Hranie sa
na slepcov

WE PRESENT THIS POEM TO OUR ENGLISH-SPEAKING LECTORS, MISSIONARIES AND TEACHERS.

(Túto báseň venujeme našim po anglicky
hovoriacim lektorom, misionárom a učiteľom.)

O little town of Bethlehem *Phillips Brooks*

O little town of Bethlehem, how
still we see thee lie!
Above thy deep and dreamless sleep
the silent stars go by.
Yet in thy dark streets shineth
the everlasting Light;
The hopes and fears of all the years
are met in thee tonight.

For Christ is born of Mary,
and gathered all above,
While mortals sleep, the angels keep
their watch of wondering love.
O morning stars together, proclaim
the holy birth,
And praises sing to God the King,
and peace to men on earth!
How silently, how silently, the wondrous
Gift is giv'n;
So God imparts to human hearts
the blessings of His Heav'n.
No ear may hear His coming,
but in this world of sin,
Where meek souls will receive Him still,
the dear Christ enters in.

O holy Child of Bethlehem, descend
to us, we pray;
Cast out our sin, and enter in,
be born in us today.
We hear the Christmas angels
the great glad tidings tell;
O come to us, abide with us,
our Lord Emmanuel!

K Vianociam 2014 vám ponúkame pieseň, ktorá patrí z vianočných k najobľúbenejším. Vznik piesne a príbeh jej príchodu na Slovensko nás zaujal a radi sa oň s vami podelíme.

Pôvodne báseň, ktorú pre svojich žiakov v nedeľnej škole napísal americký episkopálny kňaz a biskup v kostole sv. Trojice vo Filadelfii, **Phillips Brooks** (1835–1893). K napísaniu ho inšpirovala jeho nedávna cesta do Európy, Izraela a Palestíny. V básni sa odráža jeho silný zážitok z návštevy Betlehema.

V tom čase pôsobil v kostole sv. Trojice ako organista **Lewis Henry Redner** (1831–1908). Redner nebol profesionálny hudobník, ale realitný maklér. Medzi osobnosťami americkej hudby sa však stal známym melódiou, ktorou sa mu podarilo zhudobniť ponúknutú báseň. Na Vianoce 1868 tak vznikla nová vianočná pieseň *O Little Town of Bethlehem*.

L. H. Redner nie je jediný, koho text básne zaujal. Anglický skladateľ **Ralph Vaughan Williams** (1872–1958) pre básne upravil melódiu anglickej ľudovej balady a zaradil ju do anglického kancionálu *English Hymnal*. Verzia piesne podľa Rednera sa viac

užíva v USA, Williamsova v spoločenstvách anglikánskej cirkvi.

Jedna z nich sa dostala i do rúk poetky **Márie Rafajovej** (1896–1978), v tom čase aktívnej členky Armády spásy. Pred 2. svetovou vojnou pracovala na vydání spevníka pre túto komunitu, avšak práca nebola dokončená. M. Rafajová neskôr pôsobila 50 rokov v Starej Turej, kde svoj preklad básne v češtine ponúkla na zhudobnenie **Ivanovi Valentovi** (1940) bez toho, že by ho informovala o existujúcich piesňových verziách.

Na Vianoce 1969 sa tak zrodila jej nová podoba. Uverejnená bola v českom spevníčku pre deti *Chvalme Pána* (1970), ktorý vydal Zbor CB v Českých Budějoviciach.

M. Rafajová neskôr text piesne prebásnila do slovenčiny – a v tejto podobe vám ho ponúkame v zápise, ktorý si môžu zahrať nielen dospelí, ale i deti.

V prípade záujmu pieseň nájdete aj v chorálovej či zborovej úprave v databáze vianočných piesní na webe www.databaza.cbba.sk.

Za SPS Milica Kailingová

Oj, Betlehem ty maličký

Phillips Brooks (1835-1893)
prel. Mária Rafajová (1896-1978)

Ivan Valenta (*1940)

1. Oj, Bet - le - hem ty ma - lič - ký, tak tvr - do, tvr - do spíš, čo
3. Tak po - koj - ne, tak tí - chuč - ko dar lás - ky Boh nám dal, tak
4. Náš Krá - ľu, v chlie - ve zro - de - ný, príď, pro - sí - me, i k nám, hriech

ti - ché hviez - dy vi -de - li dnes v no - ci, ne - tu - šíš; veď ne - has - nú - ce svet - lo Boh
svo - je da - ry roz - dá - va až do - dnes ve - kov Kráľ. On ne - hluč - ne sa sklá - ňa tu
od - pus - ti a pre - meň nás, veď k ne bies vý - ši nám. Nech s an - jel - ský - mi zbor - mi v svet

v te - be roz svie - til, to sta - lo sa, čo ča - kal ľuď a o čom v bie - dach snil.
k ľu - d'om zblú - di - lým a kde mu dve - re o - tvo - ria, rád za stôl sad - ne k nim.
ce - lý moc - ne znie, že Im - ma - nu - el pri - šiel k nám, že Boh náš s na - mi je!

Stará Turá 1969

Oj, Betlehem ty maličký

Phillips Brooks (1835-1893)
 prel. Mária Rafajová (1896-1978)

Lewis Henry Redner (1831-1908)

1. Oj Be - tle - hem ty ma - lič - ký, tak tvr - do, tvr - do spíš, čo
 2. Tak po - koj - ne, tak ti - chuč - ko dar lás - ky Boh nám dal, tak
 3. Náš Krá - ľu, v chlie - ve zro - de - ný, príď, pro - sí - me, i k nám, hriech

ti - ché hviez - dy vi - de - li dnes v no - ci, ne - tu - šíš; veď
 svo - je da - ry roz - dá - va až do - dnes ve - kov Kráľ. On
 od - pus - ti a pre - meň nás, veď k ne - bies vý - ši - nám. Nech

ne - has - nú - ce svet - lo Boh v te - be roz - svie - til, to
 ne - hluč - ne sa sklá - ňa tu k ľu - d'om zblú - di - lým a
 san - jel - ský - mi zbor - mi v svet ce - lý moc - ne znie, že

sta - lo sa, čo ča - kal ľuď a o čom v bie - dach snil.
 kde mu dve - re o - tvo - ria, rád za stôl sad - ne k nim.
 Im - ma - nu - el pri - šiel k nám, že Boh náš s na - mi je!

STARÝ ČLOVEK MÁ VEDIETĚ, ŽE HO POTREBUJEME

Sociálno-etický rozmer poslania evanjelického duchovného bol hlavnou témou tohtoročnej teologickej konferencie, ktorá sa konala 10.–12. septembra v Žiline, a to pod záštitou ECAV na Slovensku a Združenia evanjelických duchovných. Na konferencii, ktorá sa venovala sčasti aj blížiacemu sa 500. výročiu Lutherovej reformácie, sa počas troch dní zúčastnilo asi 130 farárov a farárok. Finančne ju podporil aj Svetový luteránsky zväz.

„Čokoľvek je slabé, musí byť riadené a podopierané. Ale staroba sa považuje za najslabšiu z vekových skupín, nesmie byť opúšťaná a zbavená podpory.“ (J. A. Komenský, *Všenáprava*) To je jedna z mnohých vzácnych myšlienok, ktoré zazneli v prednáške **MIROSLAVA ERDINGERA**, farára zboru Českobratskej cirkvi evanjelickej v Prahe-Kobyliších. Vychádzal pritom zo životných skúseností, ktoré nadobudol ako riaditeľ diakonického domova pre seniorov a predseda kuratória Diakonie ČCE.

Slovensko nie je pre Miroslava Erdingera neznáme, nakoľko tu už niekoľkokrát prednášal a dovolenkoval. Spája ho aj osobné priateľstvo s Romanom Porubánom, farárom v Kežmarku a seniorom Tatranského seniorátu, spolupracujú aj ich cirkevné zbory.

Kľúčovou témou jeho prednášky na teologickej konferencii v Žiline bola *Staroba a utrpenie ľudí v kontexte spoločnosti*. O starobe ho najviac naučil jeho súkromný život, nakoľko vyrastal v trojgeneračnej rodine s evanjelickými koreňmi. Jeho starí rodičia síce neboli vzdelanými ľuďmi, ale zato boli nositeľmi radostnej zbožnosti s pietistickými základmi. Starý otec si denne čítal z Biblie, písanej v švabachu, a často z nej citoval. Miroslav už teda ako dieťa videl a zažil to, o čom si neskôr prečítal v Biblii. V rodine sa naučil aj to, že je prirodzené zostarnúť v rodinnom kruhu. Jeho starý otec zomrel obklopený blízkymi, a keď mu farár prislúžil Večeru Pánovu, odovzdal svoj život Božiemu milosrdenstvu. Mamka, invalidná dôchodkyňa s trvalým postihnutím, bola pre svojho syna ženou hlbokej viery a nekonečnej lásky. Miroslavov otec považoval za dve najdôležitejšie rozhodnutia svojho života to, že sa oženil s jeho mamou a vstúpil do evanjelickej cirkvi. Rodina žila z minimálneho príjmu.

Všetko toto je pre Miroslava Erdingera dôležité, nakoľko práve minulosť určuje jeho myslenie, prežívanie a životné cesty. Z toho vychádza i jeho služba farára a sociálneho pracovníka.

Od utrpenia sa nedá stáť bokom

Evanjelickú teológiu vyštudoval v r. 1981 a svoju duchovnú službu začínal ako farár na moravskej dedine. Hneď v prvom roku farárskej služby mal 36 pohrebov, čo mu pomohlo uvedomiť si, že „farár vstupuje do utrpenia – nestojí bokom“. Keď bola po roku 1989 založená diakónia, 15 rokov pracoval ako riaditeľ diakonického *Domova odpočinku v starobe* v Krabčiciach, ktorý mal 180 klientov. V tom čase bol zároveň farárom krabčického evanjelického zboru. Neskôr prijal miesto farára v Prahe-Kobyliších.

Teológia a sociálna práca súvisia

Okrem teológie vyštudoval aj sociálnu prácu. V 90-tych rokoch sa podieľal na príprave zákona o sociálnych službách v ČR. Uvedomil si, ako tieto dve oblasti – teológia a sociálna práca – navzájom úzko súvisia, a že sú ako spojené nádoby. Viera neoddeliteľne súvisí s podporou človeka v núdzi. M. Erdinger to vysvetľuje na príklade stretnutia so smädným človekom: „Keby som mu v tej chvíli povedal, že ho má Pán Boh rád, tak hreším. Mám mu podať pohár vody a potom už ani nemusím hovoriť o Božej láske, lebo mu ju prinášam.“

Biblia a nočník

Ako účastníci konferencie sme ocenili to, že M. Erdinger svoju prednášku postavil nielen na teoretických odborných poznatkoch, ale i na osobných skúsenostiach. Jednou z nich bola aj spomienka na časy, keď

Vianočná balada

Je tma,
len na oblohe visí mesiac bledý.
Je tmavá noc,
noc ako bola vtedy,
keď svetlo ožiarilo pastviny.

Je noc
a každému sa drieme.
Je tmavá noc,
noc ako bola,
keď sa v Betleheme
narodil Syn Boží jediný.

bol riaditeľom diakonického domova pre seniorov. Väčšina jeho zamestnancov bola bez cirkevnej príslušnosti – neveriaci, dá sa povedať. Bola medzi nimi však jedna sestra diakonka, ktorá prišla do Čiech zo Slovenska v 50-tych rokoch. V domove pracovala do svojej sedemdesiatky, potom sa zaradila medzi jeho klientov. Jej duša diakonky, teda duša praktickej služby – naplnená vierou a túžbou slúžiť blížnemu – však zostala rovnaká. Nosila čierne šaty a biely čepiec, čím sa výrazne líšila od ostatných. Bolo však ešte niečo dôležitejšie, čím bola iná – v jednej ruke nosila Bibliu a v druhej nerezový nočník. V prípade potreby podávala ležiacim nerezový nočník a vytrvalo im ponúkala čítanie z Božieho slova. Keď ju Miroslav Erdinger takto v domove stretával, napadla mu otázka: Čím je cirkev vierohodná v sekulárnom prostredí? Tým, čo dosvedčuje Pána Ježiša Krista – slovom a činom. Oboja spôsobmi sestra diakonka zmierňovala utrpenie. Prijímali ju ľudia rôznych vierovyznaní i neveriaci. Požívala všeobecnú dôveru a úctu. Nik sa nepýtal na jej vierovyznanie, ale každý oceňoval jej dobrotu a pokoj. Jej život viery bol nespochybniteľný. Prichádzala za všetkými bez rozdielu. Nepýtala sa: „Kto si? Odkiaľ si?“, ale chcela vedieť: „Čo pre teba môžem urobiť?“ Rozdávala zo všetkého, čo mala. A s Bibliou a nočníkom toho mala v ruke veľmi veľa.

Utrpením je pocit osamelosti

Medzi postavy, ktoré ovplyvnili prácu Miroslava Erdingera, patrí Johann Hinrich Wichern, teológ a farár Nemeckej luteránskej cirkvi (19. st.), o ktorom povedal prvý spolkový prezident Theodor Heuss: „Nemal čas stať sa veľkým teológom, pretože sa ponáhlal, aby bol dobrým kresťanom.“ Boh jeho smútok obrátil na radosť, zlé na dobré. Jeho utrpenie prinieslo dobré ovocie. V detstve mu zomrel otec a Wichern zažil, čo je to stratiť najbližšieho človeka. To ho viedlo k záujmu o opustené deti. Rozumel ich potrebám a smútku, pretože ho sám prežil. Založil pre ne domov, kde vytváral rodinné prostredie. Vydával časopis, cez ktorý burcoval ľudské svedomia pre sociálnu prácu. Podieľal sa na reforme väzenstva, aby vytvoril podmienky pre mladistvých väzňov. Wichern na jednom z cirkevných dní vyzval cirkev, aby vyhlásila: „Láska ku mne patrí tak, ako viera.“ Podieľal sa tak na reformácii cirkvi na cirkev lásky Ježiša Krista. Tento muž s odvahou k činu pomohol mnohým vrátiť ľudskú dôstojnosť a tvár, aby sa v nej opäť zrkadlil obraz Stvoriteľa.

V opustenosti vidí M. Erdinger paralelu so starobou. Mnohí starí ľudia majú pocit – nikoho nezaújam, nikomu na mne nezáleží, nikto ma nepotrebuje.

Pastier v psychiatrickej liečebni

Miroslav Erdinger však nie je iba farárom v Kobylicích. Zároveň pôsobí v najväčšej psychiatrickej liečebni v ČR v rámci spirituálnej terapeutickú starostlivosť. Na jeho oddelenie sa rozhodnutím súdu dostávajú najmä muži pre svoju sexuálnu deviáciu, alebo tí, čo sa v dôsledku psychotického ochorenia dopustili trestného činu, akým je znásilňovanie, zneužívanie detí, zabitie v dôsledku schizofrenického onemocnenia. Utrpenie nad utrpenie. V skupinách im Miroslav pravidelne číta Božie slovo, ktoré na tomto mieste nie je zbožnou frázou, ale stáva sa autentickým a pravdivým. „Čo viac tam môžem dať okrem seba ako človeka?“ – pýta sa. „A skrze seba Božiu lásku, prijatie.“

Z publika zaznela otázka, ako rieši svoju psychohygienu po návrate z liečebne alebo domova dôchodcov. Oddelovať profesiu od súkromného života sa M. Erdingerovi darí aj vďaka 6-ročnému terapeutickému výcviku. Keď sa cíti byť po návrate „zbitý“, tak sa modlí a prosí: „Bože, neodober odo mňa požehnanie.“ Vie, že je nad ľudské sily uniesť všetko, čo ľudia prežívajú. Pokračuje vďaka vedomiu, že to má zmysel a Hospodin sa raz k tomu vyjadrí.

Láska je viac ako vedomosti

Hlboko sa ho dotýkajú prekvapujúce slová zakladateľa psychoanalýzy, hlbinej psychoterapie Sigmunda Freuda, ktorý v jednej prednáške hovorí: „Ľudskú dušu neliečime tým, čo robíme, ale tým, kým sme.“ Freud tým nepopiera dôležitosť vzdelania a skúseností, ale poukazuje na to, že hlavným nástrojom tých, ktorí pracujú s krehkou a zraniteľnou ľudskou dušou, nie sú akademické vedomosti, ale to, čo im dal Hospodin: láska. Preto sú podľa M. Erdingera tak blízko vyhoria. Keď sa ho ľudia občas pýtajú na jeho hodnotový systém, zvykne vymenovať slobodu, česť... Veriacich potom zaujíma, kde má vieru. Neveriaci chcú zase vedieť, kde má lásku. On im odpovedá: „Buď sú viera a láska v každej hodnote, alebo to pre mňa nie je hodnota.“

Každý má odstrániť troška z biedy

„Vždy som sa držal myšlienky, že každému z nás je dané troška z tej biedy okolo nás odstrániť. Nikto nie

Perspektíva

Najväčšie veci,
vraj,
sa ešte iba stanú.

Ako soľ
Sypaná na otvorenú ranu,
ma z letargie sebaspokojnosti
budieva v noci

mora dotieravá,
že naša svetlá budúcnosť
je tmavá,
lebo my
nie sme hodní budúcnosti,
dokonca ani tej,
ktorá nás očakáva.

je vyňatý,“ – píše A. Schweitzer v *Etike úcty k životu*. Byť ľuďmi pre ľudí – to nemajú v pracovnej náplni iba sociálni pracovníci či farári. „Otvorte oči a hľadajte, kde nejaký človek potrebuje trochu času, trochu priateľstva a účasti, spoločnosti, práce – či je to starec, dieťa alebo dobré dielo, ktoré potrebuje dobrovoľníkov,“ – pokračuje Schweitzer, ktorého M. Erdinger citoval. Myšlienku doplnil skúsenosťou z pastoračnej praxe. Jedna 90-ročná sestra mu povedala: „Viete, pán farár, ja ešte nemôžem umrieť.“ Keď sa začudovane opýtal, prečo by nemohla zomrieť, vošla do vedľajšej izby a vrátila sa so zošitom v ruke. V každom riadku bolo zapísané jedno meno. Hovorila: „Za všetkých týchto ľudí sa modlím a ešte nemám nikoho, komu by som to mohla odovzdať.“ Vzápätí dodala: „A vaše meno je už tam tiež.“ V tej chvíli jej mohol povedať: „Potrebujem vás.“ Pocit, že pre niekoho niečo znamenáme, je dôležitý. Keď Miroslavovi zomrela mamka, nebola to pre neho iba fyzická strata. Bolest' prežíval aj preto, že v nej stratil človeka, ktorý ho niesol na modlitbách. Ako hovorievala: „Ja sa za teba, Mirečku, modlím. Celý život.“ To je veľká strata.

Staroba bez autority

Demografické krivky hovoria jasnou rečou: pôrodnosť je nízka, populácia starne, život sa predlžuje. Vzhľadom na vekový priemer evanjelikov je jasné, že pre cirkev je staroba mimoriadne aktuálnou témou a žiada si zvláštnu starostlivosť.

Keď robil Miroslav Erdinger výskum medzi rôznym spektrom mladých ľudí o tom, ako vnímajú starobu, bolo mu z toho strašne. Padali názory typu: treba im zobrať dôchodok, lebo majú príliš veľa peňazí a zavriete ich niekam, kde ich nebude vidno. Pripomenulo mu to heslo 50-tych rokov: „Dedeček a babička, ujdajú nám z chlebička.“ Vníma nebezpečenstvo, že sa v novej demokracii v mnohom vraciame k starej totalite. Oldřich Matoušek v jednej zo svojich prác píše, že „staroba nemá autoritu“. Spoločnosť rezignovala na zodpovednosť vzdať starobe úctu. Kto sa ujme tejto úlohy? Kto dá seniorom pocítiť, že to, čo žili, malo nejaký zmysel? A tu vidí M. Erdinger úlohu pre cir-

kev – v budovaní novej autority pre starobu, v hľadaní riešení problémov, kvality a ľudskej dôstojnosti života v starobe.

Farári ako kvas v ceste

Napriek spoločenským zmenám zostáva biblické myslenie o starobe nemenné: starého človeka treba postaviť na piedestál. Staroba je etapa, ku ktorej by mal človek pristupovať s úctou a vidieť v nej nahromadenú múdrosť.

A keďže M. Erdinger prednášal na konferencii, na ktorej sa zúčastnilo 130 duchovných, práve ich označil za ten kvas v ceste, ktorý pomáha podporiť záverečnú oblasť ľudského života. Nie z pozície sudcov či moralistov, ale tých, ktorí človeka akceptujú bezpodmienečne. Otvárajú tým cestu k tomu, aby dotyčný človek prijal svoj život so všetkým, čo k nemu patrí. „Pretože náš život je životom vykupeným.“

Na poslednom súde

Túto pravdu opäť dokreslil osobnou skúsenosťou. Pred desiatimi rokmi za ním prišla 40-ročná žena, ktorá chcela vedieť, ako to s ňou bude na poslednom súde. Svokra, s ktorou boli v konflikte, tvrdila, že Boh ju odsúdi. Žena bola z toho nešťastná a nevedela si dať rady. Miroslav Erdinger ju uistil, že aj keď sa na poslednom súde misky váh preklopia v náš neprospech, Ježiš bude ten, kto sa nás pred Bohom zastane. „Otče, ale ty si ma predsa poslal na kríž aj kvôli tejto žene.“ „Áno, takmer som zabudol. Žena, poď do mojej radosti. Si spasená!“ Ľudia vedia byť nekompromisní, ale Boh ponúka milosrdenstvo – dokončil prednášajúci. Podľa odborných príručiek sa staroba delí na niekoľko štádií a začínať by mala medzi 60–66. rokom života. Keďže do tejto vekovej kategórie už spadá aj sám Miroslav Erdinger, zaujímalo nás, ako sa s týmto faktom vyrovnáva. „Hovorím si, že nestarneme, ale zrejeme a nesieme ovocie. Starnutie je len akýsi pomyselný futrál na zrenie. Zrejeme až do chvíle, keď Stvoriteľ povie: Si zrelý, poď ku mne!“

*Na základe prednášky
redakčne spracovala Emilia Mihočová*

Dušou som emigroval

Telom som ešte tu,
dušou som emigroval
a patríť inej zemi.
Čomu som dosiaľ žil
odrazu cudzie je mi.

Dušou už patríť inam,
hoc telom ešte nie.
Prijal som vznešené
kráľovské pozvanie.
V cestovnej doložke
mám pečať jeho Syna.

Dušou som emigroval
a patríť iným svetom,
ktoré Boh pripravil
spaseným svojim deťom.

Odchádzam na cestu.
Kvôli mne obetoval
Boží Syn seba.
Telom som ešte tu,
dušou som občan neba.

ŠTEDRÉ VIANOCE NAŠEJ MAMY

Spomienka na Annu Bombovú
rod. Petričovú (8. 11. 1929–10. 9. 2013)

Tak ako každá mama, aj tá naša bola najlepšia na svete. Vážili sme si jej cenné vlastnosti a hodnoty, ktoré nám dala. Svojou pokorou a tichosťou si dokázala získať nielen srdce svojho manžela a nás, ale aj iných ľudí, ktorí jej život denne pozorovali. Na nás deti mala vplyv predovšetkým jej nefalšovaná skromnosť, vernosť a vytrvalosť. Nikdy sa nevzdávala a dané slovo vždy dodržala.

Naše Vianoce boli viac o štedrosti než o hojnosti. Vzhľadom na súčasné chápanie štandardu nebola naša rodinná situácia najlepšia, no predsa sme vždy mali dosť a ostalo nám aj na dobrý skutok. Vianoce sme mali zvláštne preto, lebo sme si pod stromček nedávali darčeky. Rodičia nám kedykoľvek počas roka kúpili potrebné veci aj hračku. Po štedrovečernom jedle sme dlho spievali a hrali na rôzne hudobné nástroje – klavír, gitaru, husle, trúbku. Potom mama zabalila z koláčov a iných dobrôt, ktoré sme odniesli dvom starým tetám – vdovám a zaspievali sme im vianočné piesne. Domov sme sa vracali obohatení o novú skúsenosť, ktorá nám vynahradila vianočný darček.

Mama často pomáhala núdznym ľuďom. Na našej Stoklovej ulici žilo veľa rómskych obyvateľov. V tom čase boli oveľa chudobnejší než dnes, a keďže neexistovali supermarkety a večierky, v ktorúkoľvek dennú a večernú hodinu pribehlo dieťa alebo dospelý poprosiť o zápalky, sviečku, trochu soli či cukru alebo sa opýtať, koľko je hodín. Mama im vždy poslúžila a dala požadované veci. Pri dobrom skutku nezabudla povedať pekné slovo a poukázať na Božiu lásku.

Keď sa v Bardejove stavala modlitebňa Cirkvi bratskej, mama celé roky prakticky slúžila. Bežne v našom

dome nocovalo aj desať brigádnikov. V našej obývačke prebiehali rokovania staršovstva aj Rady CB či iné dôležité stretnutia. Mamina pohostinnosť nepoznala hranice. Bez slov sme od nej pochopili, že veci Božieho kráľovstva majú prednosť. Nikdy nechýbala na bohoslužbách a biblických hodinách. Svoje povinnosti si dokázala rozdeliť medzi rodinu a službu tak, že nič nezanedbávala ani sme nikdy netrpeli stratu. Niekoľko rokov upratovala modlitebňu a stále prijímala návštevy, ktoré prichádzali autobusmi z dedín pred zhromaždením a po bohoslužbách čakali na spoje u nás. Každého vždy ponúkla jedlom alebo nápojom, venovala mu priazeň a čas. Trpezlivo a s empatiou vypočula stovky životných príbehov, vyliati srdc.

Po presťahovaní do paneláku neprestala modlitebne a prakticky podporovať domáci zbor, ale aj misiu – siroty na Ukrajine. Nasledovať jej príklad sa iste oplatí. Chceme žiť tak, aby ľudia videli v našom živote Pána Boha, ktorého ona milovala a nadovšetko mu slúžila.

„Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach.“ Mt 5, 16.

deti Anna, Pavol, Juraj

Venované starej mame

Čas píše písmom strieborným
znamenie časov.
Čas votkal sedemdesiat zím
do tvojich vlasov.
Čas atramentom vráskavým
na tvoju tvár sa podpisoval.
Čas podpísal sa,
no a my
za tvoj čas chceme poďakovať,
ktorý, keď nik ho pre nás nemal,
ty si ho mala.
Za úsmev, čo si rozdávala,
za tvoje ruky ukonané,
modlitbu vďaka vysielame,
stará mama!

X. ZODPOVEDNOSŤ HORE NOHAMI

TOMÁŠ KOMRSKA
(Autor je vodičom trolejbusu.)

Plniť si svoje povinnosti a domáhať sa svojich práv

Vyrážať ako prvý ranný spoj na sídlisko prináša istú dávku adrenalínu.

Nesmiem meškať, nesmiem prísť skoro. Ľudia sa chcú dostať na ďalšie spoje na autobusovej či železničnej stanici, a preto je presnosť nevyhnutnosťou.

Pravidlom sú v túto rannú hodinu cestujúci – hodiári. Stoja na zastávke mimo strapec cestujúcich, intenzívne si klopú na hodinky a vyzývavým pohľadom si pýtajú vysvetlenie nepresného príchodu na zastávku – aj keď odpoveď ich vlastne nezaujíma.

Občas je otáznik v ich očiach oprávnený, avšak stáva sa aj to, že ich hodinky sú nepresné.

Pre minútku-dve narobia kriku... aspoň sa človek zobudí. Hlavne sa nenechať vytočiť...

V podvečernej tlačnici sa na križovatke pred nami stala dopravná nehoda a nedalo sa prejsť.

„Vážení cestujúci, stala sa nehoda, nemôžeme prejsť, potrvá to asi dvadsať minút; ak chcete, môžete vystúpiť, ak chcete, môžete počkať.“

Nech je vo vozidle 5 alebo 150 cestujúcich, vždy sa nájde a ozve aspoň jeden, ktorý ma obviní z neschopnosti a zodpovednosti za ich zmeškanie.

Potom však príde iný a solidárne prehodí mojím smerom na adresu nespokojenca: „Čo ten somár nevidí, že vy za to nemôžete?“ Keďže scenáre sa s trápnuou presnosťou opakujú, sústredím sa na tri veci:

- kto sú tí ľudia, ktorí nadávajú, kto sú tí ľudia, ktorí to chápú a ako zareagovať, aby boli všetci spokojní. Ale dá sa to?

Neviem. Musím sa poradiť s dajakým konzultantom...

Plniť si svoje povinnosti a domáhať sa svojich práv

Toto heslo mi zostalo v hlave zo školských čias.

Ale vidí sa mi, že pri vymeriavaní práv a povinností mi vždy trochu utečie meter, keď ide o mňa – a trochu zostane zaseknutý, keď ide o druhého.

Je váš meter v poriadku? Vidí sa mi, že rád porovnávam svoje práva s povinnosťami druhého. Vidí sa mi, že svoje povinnosti rád zľahčím vo vzťahu k právam druhého s myšlienkou: „No, len sa z toho nepoondi...“

Aké by to bolo, keby sme to otočili hore nohami.

Domáhať sa svojich povinností, vyžadovať od seba zodpovednosť a s vďačnou pokorou užívať svoje práva.

To by asi súdy prišli o prácu a právnici o kšeft.

Kdesi som čítal, že ak by ľudia dodržiavali desatoro, tak by väčšina ľudí prišla o prácu... Ale beusáci by ostali (pozn. red.: historický názov dopravného podniku Bratislava – BEUS – „Bratislavská elektrická účastinová spoločnosť“). Akurát že by sme vozili samých anjelov. Ale tých zasa vozit' netreba. Kto vie...

Mám podozrenie, že tí, čo sa najviac domáhajú svojich práv, majú problém so zodpovednosťou, ktorá sa od nich očakáva. Samozrejme, sú medzi nami výnimky – ktoré toto pravidlo, žiaľ, asi len potvrdzujú.

Viem, čo je dnes moja zodpovednosť?

Viem, za čo som dnes vďačný?

pokračovanie v budúcom čísle

Vianočné hviezdy

Hviezdy v tmavej zimnej noci
svietia ako detské oči
počas šťastných chvíľ.
Jednu hviezdu z milióna
Boh si vyvolil,
by to bola práve ona,
kto oznámi do tmy sveta,
že sa zrodil ako dieťa,
v biednych jaslích v Betleheme,
Svätý Boží Syn.

Iba jednu prosbu, Pane,
dnes Ti predkladám.
Daj nech moje oči svietia!
Aby som tak, ako ona,
ako hviezda na východe,
hoci jeden z milióna,
mohol svedčiť do tmy zeme,
že sa zrodil ako dieťa,
v biednych jaslích v Betleheme
Svätý Boží Syn.

Vianočný stromček

Stojí stromček,
stojí v kúte,
stojí tíško,
nepohnute
a sa celý ligoce
ako každé Vianoce.

Ligotavý stromček máme,
postupne ho oberáme.
keď bude bez čokolády,
hodíme ho do záhrady.
Pekne oknom poletí
z izby rovno do smetí.

Krásny stromček,
ako sen je
a pre naše potešenie
z jediného večera,
bez protestu
zomiera..

Krásny stromček
ligotavý
oznamuje dobré správy
dospelým
i pre deti,
že nás
Pán Boh
nevyhodil do smetí.

ALE VŠETKÉMU SA PRIBLÍŽIL KONIEC

ŠTEFAN MARKUŠ,

Biblický verš *Ale všetkému sa priblížil koniec* (1Pet 4,7) citujem zámerne v preklade Jozefa Roháčka. To preto, lebo túto správu začína zlučovacou spojku. Použitím spojky ale/a sa preklad najviac priblížil k originálnemu gréckemu textu. Použitím slovíčka „ale“ cítim vo vete naliehavosť. Niečo sa v minulosti vykonalo a teraz je tomu koniec a nastáva niečo iné. Došiel som i ja na koniec cesty. Pociť, že misia v rubrike *Na margo dní* bola z mojej strany dokonaná je presvedčivá. Nastal ten čas a treba skončiť – a hádam začať niečo nové. Dívajme sa s optimizmom do budúcnosti.

Pre verných čitateľov Dialógu v kontexte apoštolovho upozornenia, že „*A všetkému sa priblížil koniec*“, chcem dodať nasledovné: **Nech minulosť sa nestane našou prítomnosťou.** So všetkým zlým z minulosti ako bujarý život, násilie, krádeže, nevera, klamanie, abnormálne vzťahy, korupčné správanie sme skončili. Ježiš Kristus prišiel, aby nás oslobodil od všetkých závislostí. Zostáva iba závislosť na Bohu.

Nech zostávajúci čas prežívame s vedomím konca. Čas

Rubrika *Na margo dní* na stránkach Dialógu vznikla vo februári 2010. Mal som to privilegium pripievať do nej päť rokov. Šéfredaktor časopisu bol „milosrdný“ a pripustil do tlače 49 mojich úvah. Vždy ma potešilo, keď bola priaznivá spätná väzba. Nevieť, či všetci odoberatelia Dialógu čítali s nadšením poslednú stranu Dialógu. Za seba s rozhdnosťou tvrdím, že som vždy chcel čitateľov potešiť, informovať, povzbudiť či varovať. Nie vždy sa to podarilo, prosím o prepáčenie. Po piatich rokoch prišiel čas odovzdať publicistické žezlo aj s rubrikou niekomu nadanejšiemu a pohotovejšiemu. Písanie krátkych literárnych foriem je kumšt, vedia to tí, ktorí sa o niečo také pokúsili. Pokorne som sa na ceste učil. Prajem môjmu pokračovateľovi dobré pero, aby bol viac očakávaný a čítaný a dokázal odoberateľov časopisu motivovať. Budem sa tešiť, keď to bude robiť lepšie ako ja.

pred nami treba usporiadať podľa „*vôle Božej*“ (1Pet 4, 2). Cirkev často spája okamih zmeny u človeka s obrátením či krstom, viditeľnými znakmi nového štýlu života. Podľa odporúčania apoštola, tento nový život sa vyznačuje **pohotovosťou v modlitbách**, vytrvalou **láskou** jeden voči druhému a **pohostinstvom** (1Pet 4, 7-9).

Prajem všetkým aby dni pred nami, teda do času kým sa naozaj všetko skončí, sme prežili s modlitbami, porozumením v láske a službou pre blížneho bez šomrania.

So záujmom som si prečítal prvý príspevok v Dialógu č. 2/2010. Pýtal som sa, či *Má Pán Boh rád aj Haity?* V texte som vyslovil presvedčenie, že „*Stvoriteľ je suverénny vládca a koná nezávisle na tom, ako nebeské rozhodovanie o osude sveta prežívame my*“ a dodnes som presvedčený, že všetko čo sa s nami deje kontroluje Boh. Aj našu budúcnosť. Prajem všetkým čitateľom, aby sa v tejto viere dívali vpred.

A pevne verím, že rubrika *Na margo dní* na stránkach Dialógu, i keď možno v inom formáte, bude pokračovať a, že aj ich autori budú neustále pod Božou kontrolou.

Neraz mi s úsmevom hovorili naši starší čitatelia, že Dialóg čítajú ako kedysi komunistické noviny – odzadu. Lebo tam bol šport. Dialóg čítajú odzadu, lebo tam je Na margo dní od Štefana Markuša. V mene tých, čo tvoríme Dialóg, ale aj v mene všetkých čitateľov ti, Štefan, ďakujeme. Prinášal si nám radosť z čítania a požehnanie zo skúseností, o ktorých si písal. Tešíme sa na tvoju, teraz už voľnú publicistiku v ďalších číslach.

Na pravej strane sa začína Dialóg mladých. Od nového roka aj tam nastáva zmena na mieste vedúcej redaktorky. Rovnako, ako Štefanovi Markušovi sa chcem poďakovať aj Eve Kianičkovej, ktorá stála na čele DM od jeho vzniku. Počas siedmich rokov ani raz vo svojej práci nezlyhala. A ešte dodám, že ani jeden z nich neodchádza z tvorivého kolektívu Dialógu, obidva zostávajú pracovať v redakčných radách a verím, že aj Eva si nájde čas, aby sme si články z jej pera občas mohli prečítať.

(B. Piatko, šéfredaktor a vydavateľ)

DIALÓG

MLADÝCH

12/2014, VII. ročník

EDITORIAL

Aj napriek tomu, že nevieme presne deň, kedy sa Ježiš narodil, oslavujeme Vianoce už od prvej polovice 1. storočia n. l. V starom zozname rímskych biskupov je 25. december roku 336 n. l. označený ako „Natus Christus in Betleem Judeae“, narodenie Krista v Betleheme, v Judei.

Zatiaľ čo stovky rokov dozadu môžeme vidieť Vianoce len ako zápis v kronike, v súčasnosti na nás vyskakujú z každého rohu už od polovice októbra. Vidíme ich vo farebných reklamách operátorov, koledy hrajú v obchodných centrách a Vianočné trhy ani nepočkajú na prvý decembrový deň. Práve vďaka týmto skutočnostiam počúvam niekoľko posledných rokov od kresťanov a nekresťanov na Vianoce len sťažnosti a kritiku. Lezú im na nervy reklamy. Majú stres lebo ešte nemajú darčeky, lebo nemajú dosť našetrené, lebo... Vianoce sa stali symbolom niečoho veľmi negatívneho.

Ja Vianoce milujem. Mám rada vianočné trhy, vôňu a chuť vianočného punču. Rada rozbalujem darčeky a rada darčeky dávam. Neprekážajú mi reklamy, nedám sa odradiť tlačenicami v obchodoch, ani ufrflanými ľuďmi, ktorí sa pred Vianocami len sťažujú a už len z princípu sa rozhodnú, že len bez Vianočnej radosti a darčiekov zachovávajú hĺbku skutočného významu Vianoc.

Bez ohľadu na plusy a mínusy tohto obdobia, sme stále kresťania a oslavujeme narodenie Ježiša, ktorý prišiel na zem ako Syn človeka, aby nás zachránil. Nebudme tí ufrflaní, tí uponáhľaní, tí čo sa len sťažujú, ako všetko okolo upadá. Myslím si, že práve my by sme mali ukázať ľuďom namiesto moralizovania viac nadšenia. Práve my máme dôvod sa radosť a oslavovať aj celý adventný mesiac. Preniesť tú radosť a pokoj, ktorý cítime, keď na Vianočnej omši spievame v zbere koledy, na každého okolo nás. Uživajme si všetko to pekné, čo sa spája s oslavou tohto obdobia. Lebo radosť je veľký dar od Boha.

Pr 17, 22 „Veselé srdce slúži na zdravie, zronený duch však kosti vysúša.“

Eva Kianičková

redakčná rada: **Eva Myjavcová** (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia: **Jana Lesňáková** (Cabadaiová)
Šimon Evin
Tina Prištiaková
Vladka Vrajová

grafické spracovanie: **Alica Myjavcová**

KONTAKTY

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám zasielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.dialog.cb.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

čo sa deje v ŽILINE..

ČO JE NOVE?

čo sa deje v Escape clube?

Čo sa asi deje v Escape clube? Kde začať? Počas pracovných dní priestory Escape klubu využívajú dobrovoľníci, ktorí vedú rôzne workshopy ako angličtina, nemčina, španielčina, hudobný workshop, UV show, workout a fotografický workshop, kde môže prísť prakticky ktokoľvek. Do nedávna priestory vo štvrtky využívali aj mamičky s deťmi, ktoré sa tam stretávali na MAMIclub, ale priestor, predsa len usposobený na iné účely, im začal byť malý, a tak sa museli presunúť do väčších a komfortnejších priestorov.

V piatok večer, raz do mesiaca, sa klub naplní mladými ľuďmi, ktorí prišli na KECYclub. To je čas, keď hrá kapela, tancuje sa, počúva sa a diskutuje o aktuálnych témach, ktoré sú položené do kontrastu kráľovstva tohto sveta

a kráľovstva UPSIDEDOWN, ktoré je to Božie. Cez Escape club sa za ten večer premelie okolo 50 ľudí, aj keď na poslednom clube, kedy sa k nám prišli inšpirovať mladí z neďalekého Vsetína a Lhoty, nás bolo až 90.

Ak v piatok nie je KECYclub, vysoko pravdepodobne je tam nejaký koncert, alebo tematická párty. Nemôžem nespomenúť poslednú párty s názvom NERDS IN VEGAS, kde sme klub vyzdobili ako kasíno, pekne sme sa obliekli, pripravili sme motýlikov a kravaty, rozložili sme všetky stolné hry a súťažili. Výťažok dostal poukaz na kebab a palacinky. Nový team pripravuje a plánuje aj iné druhy programu ako napríklad talkshow.

Každú druhú nedeľu v mesiaci sa v klube stretávame na RE:FOCUS, čo sú

alternatívne mládežnícke bohoslužby. Pod tým pojmom si predstavte trochu hlučnejšiu hudbu, nie len slovenské chvály, veľa videí a výklad Božieho Slova s aplikáciou na život mladých ľudí. Na RE:FOCUS sa nás schádza okolo 55. Je to výborná príležitosť pozvať našich spolužiakov a priateľov, ktorým je takáto forma bohoslužieb akosi bližšia.

Určite som nespomenula všetky aktivity, ale dúfam, že som vám aspoň trochu priblížila čím Escape club momentálne žije. Ak vás niečo zaujalo, určite sa pýtajte. Viac sa dozviete napríklad na facebookových stránkach www.facebook.com/escapeklub a www.facebook.com/groups/refocuszilina, kde nájdete aj fotky z akcií.

Lucia Máhriková

Od jesene 2012 sa žilinský zbor môže popýšiť dobrovoľníckym programom. Zatiaľ sa ho zúčastnilo spolu 15 dobrovoľníkov z krajín ako Česká republika, Španielsko, Veľká Británia, Severné Írsko, Maďarsko, Nemecko a Estónsko. Jedným z piatich súčasných je aj Danka z Brna.

Poprvé v živote jsem na delší čas mimo své rodné město a tedy i mimo svůj rodný brněnský sbor. A tak jsem mohla poprvé zažít, jaké to je přijít jako úplně neznámá osoba do kolektivu, který je zaběhnutý a který už spolu prožil nespočet akcí a zážitků. Myslela jsem si, a byla jsem na to připravená, že včlenování bude

dlohodobější záležitostí. Počítala jsem i s několika měsíci. Ale realita předčila i moje nejpozitivnější představy. Pán Bůh mi poslal do cesty několik úžasných lidí z mládeže a ze sboru, kteří se mě ujali a seznámili mě postupně se všemi ostatními členy. Takže už během prvních 14 dní jsem měla pocit, že sem prostě patřím a že i tento sbor se pro mě stane mojí další rodinou.

A opravdu. Po téměř čtyřech měsících můžu potvrdit, že je-li něco Boží vůlí, tak pak Bůh otvírá dveře všude. Šla jsem do Žiliny s touhou a přáním zapojit se do sboru a sborových aktivit jak jen to bude možné. A to přání se mi splnilo. Jsem moc vděčná, že můžu pomáhat v některých oblastech a tím se i přirozeněji včleňovat do sboru.

Možná to není v takových oblastech, jaké jsem si na začátku představovala. Ale jakmile jsem ustoupila od svých představ a snažení se v oblastech, které pro mě nebyly připravené, tak jsem

opět mohla začít pociťovat, že Pán Bůh si mě chce použít jinde a že to bude pro něj a i pro mě mnohem užitečnější a plně naplňující.

A i když vnímám některé rozdíly mezi brněnským a žilinským sborem, snažím se je mezi sebou neporovnávat. Ani to nejde, protože každý působí jinde, v jiném městě, mezi jinými společenskými poměry a s jinou vlastní historií.

Jsem Pánu Bohu vděčná, že můžu i tady v Žilině cítit jeho přítomnost. Jsem vděčná, že můžu poznávat nové lidi, jiný styl práce s mládeží a dospělými, jiné fungování sboru.

Daniela Kořínková

Málokto má rád zmeny. Máme radi, keď vieme čo, kde, ako a kedy bude, čo od toho máme očakávať a čo sa naopak očakáva od nás. Ide o istý stereotyp, ktorý dáva pocit bezpečia. Aj my mladí v Žiline sme mali ten svoj systém, ktorý fungoval mnohé roky: dve samostatné skupiny, starší dorast a mládež, ktoré sa stretávali raz do týždňa, aby spievali Bohu, modlili sa a študovali Bibliu. Ten istý čas, tá istá štruktúra stretnutia (s menšími osvieženiami).

Málokto má taký dokonaly dizajn, aby mohol ísť naprieč desaťročiami v nezmenenej forme s tým, že je stále aktuálny, vyhovujúci a oslovujúci. Doba je v neustálom posune, psychológia vydáva nové a nové knihy o ďalšej a ďalšej generácii mladých ľudí. Cirkev ostáva Bohom ustanovená naprieč tým všetkým, avšak veríme, že tiež môže a má meniť formy svojej práce medzi ľuďmi tak, aby boli relevantné.

Po období modlenia sa, pýtania sa, rozhovorov a hľadania prišli naši leadri Jančí a Majo s novým konceptom,

ktorý prekopal zabehnuté rutiny, otvoril príležitosti, ponúkol voľnosť a zároveň bol výzvou pre každého z tímu vedúcich dorastu a mládeže. Zmena vyvierá z revízie nášho presvedčenia, že nechceme len vytvoriť program, ale chceme vychovávať učeníkov. Prakticky to znamená, že sme zrušili „klasické“ dorasty a mládeže, kde sa „sedí s gitarkou v kruhu“ a spojili sa do jednej veľkej skupiny. Tú sme zároveň rozdelili do viacerých menších skupín. Veľká skupina re: focus je miestom, kde spolu chválime Boha piesňami, spoznáваме Ho v slove, modlíme sa,

budujeme komunitu ako jedno spoločenstvo, a to všetko sa snažíme robiť formou, ktorá bude zrozumiteľná aj človeku, ktorý prichádza prvýkrát. Toto sa odohráva každé dva týždne vo forme otvorených mládežníckych bohoslužieb v nedeľu večer (pódiovorientovaný typ udalosti). V čase medzi dvoma re: focusmi sa stretávajú menšie skupiny (livegroups), ktoré riešia svoje individuálne témy, diskutujú, zdieľajú sa, alebo iba tak hang-out-ujú. Nie sú len ďalším programom alebo formou biblického štúdia. Sú komunitami, ktoré žijú svojím životom, prebieha v nich

pastorácia, vyučovanie, napomínanie či povzbudzovanie. Ich výhodou je, že si môžu viac prispôsobiť svoje stretnutia podľa potreby jednotlivých členov. Zároveň sú svojou veľkosťou a aktivitami ideálnym priestorom na budovanie vzťahov „mimo kostol“.

Málokto má rád zmeny, avšak bez nich sa nedá posúvať vpred. Veríme, že tento nový koncept je posunom ďalej, ale strom poznať po ovoci (Mt 7, 17-20), a preto čakáme s otvore-

ným srdcom akú cestu nám Boh vo veci svojho diela ukáže.

Nada & Michal Klauďinyovci

trocha k manželstvu

Pred nejakým časom sa uskutočnila konferencia o prioritách cirkvi. Mnoho dôležitých a podnetných rozhovorov, diskusií, tém. Celkovo efektívne celodenné stretnutie. Niekde v pozadí sa však ozývali aj hlasy, že čo naše rodiny, medzi ktorými niektoré zle fungujú a smerujú k bolestivým rozpadom? Viete, aj ja som človek, ktorý miluje výzvy dnešnej doby a očakávania, ako môže Boh zachraňovať jednotlivcov a spoločnosť. Na druhej strane si rýchlo uvedomím, že: „Hej, ale bez mojej manželky by som sa dopredu veľmi nepohol...“

Vízie, výzvy, zmeny v mojom okolí sú externé prejavy milosti Božej, ktoré však môžem zvládnuť iba ak zvládam svoj vnútorný svet emócií, myšlienok a motívácií. Čo je výborným, možno aj najlepším Božím nástrojom pre dosiahnutie tohto cieľa? Pre slečnu – manžel. Pre chlapíka – manželka. Manželstvo je jediný priestor, kde človeka neohúrime, ale stretneme sa v ňom s nefalšovanou pravdou, milosťou a premenou.

Pamätám sa na to, kedy som riešil, že moja služba Bohu je číslo 1 a manželka by bola brzdou (ešte pred manželstvom). V tom období bolo skvelé, že som mal dobrého priateľa, otca viacerých detí a dobrého kresťanského lídra. Povedal mi, že normálny stav pre kresťana je manželský stav. Po

10 rokoch manželstva musím dodať, že Boh je génius. Práve manželský záväzok ma najviac „núti“ poznávať a riešiť pravdu, milosť a premenu v mojom živote.

Niektorí mi môžu oponovať: „Ervin, neštuduješ posledné trendy, že v populácii budeme mať stále väčšiu generáciu singles?“ Moja odpoveď je, že veľmi pozorne študujem a sledujem kultúru a výrok v otázke je pravdivý. Zároveň však predložím dve pozorovania. Prvé: Väčšina ľudí, ktorí nemajú zlé skúsenosti z manželstva, túžia po ňom. Ich vnútorný hlas hovorí... áno. Druhé: Sexuálna zdržanlivosť prakticky neexistuje. Sexuálny život človeka je jedným z najhlbších prejavov jeho komplexnej osobnosti. Média sa priživujú na ľudskej závislosti na prehnanych požiadavkách sexu, ktoré zároveň tieto médiá aj vytvárajú.

Teda, túžba celoživotného spojenia sa s iným odlišným človekom a sexuálna túžba.

Vôbec nehovorím, že každý, kto má tieto dve veci, je pripravený vstúpiť do manželstva! Hovorím však to, že každý by mal o ňom vážne premýšľať a pripravovať sa na manželstvo. My, skúsenejší by sme mali hovoriť s mladšími o sláve manželstva (ktoré z Božej milosti pestujeme) a vy mladší sa nebojte byť odvážnejší a radikálnejší.

BLOGErvin

Chlapi, milujte Ježiša. Dobre študujte a zarábajte. Oslovte ženu a zaviazte sa milovať ju celý život.

Slečny, milujte Ježiša. Majte vysoké očakávania na muža. Ak sa vám niekto ozve, neutekajte hneď ako splašené srny.

Manželstvo samozrejme nie je jediný spôsob, ako prežiť svoj život dobre. Myslí si však, že je najlepší, najbezpečnejší a najkrajší. Prečo to celé nefunguje? Veľmi ťažká otázka.

Skúsím však odpovedať takto: „Ježiš Kristus si ma láskou zaviazal. Teraz sa ja celoživotne zaviazem milovať druhého.“

E.

☆ TIP NA DARČEK

Čo tak urobiť tieto Vianoce niečo nezvyčajné,
ale pri tom šľachetné, krásne a zmysluplné?!

Darujte negramotným v Keni dar čítania a písania v ich materinskom jazyku,

... ABY MOHLI ČÍTAŤ BOŽIE SLOVO V JAZYKU,
KTORÉMU NAJLEPŠIE ROZUMEJÚ.

Zároveň podporíte preklad Biblie, ktorý na týchto miestach prebieha.

Darujte finančný príspevok, vystrihnite a vyplňte si priložený certifikát za Vás,
Vašu rodinu, či známych a dajte im ho pod stromček.

Svoj príspevok pošlite na IBAN: SK10 3100 0000 0044 4000 6607,
ako variabilný symbol nezabudnite uviesť 400
(prípadne VS konkrétneho projektu uvedeného na našom webe).

Viac o programe Partneri v nádeji nájdete na internete: www.wycliffe.sk

Wycliffe
SLOVAKIA

Darovací Certifikát

Wycliffe Slovakia ďakuje

za poskytnutý príspevok vo výške €

Podporili ste vyučovanie čítania a písania v materinskom jazyku v Keni.
Tým získavajú deti aj dospelí prístup k Božiemu slovu,
možnosť ďalšieho vzdelávania a nádej na lepší život.

Písmo celého sveta
...prekladáme nádej...
www.wycliffe.sk

Wycliffe

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, aj písané na adresu redakcie.